

**EESTI STANDARDI JA STANDARDILAADSE DOKUMENDI
ÜLESEHITUS, SÕNASTUS JA VORMISTUS**

**Structure, formulation and presentation of an Estonian
standard and publication**

EESTI STANDARDIKESKUSE JUHENDI EESSÕNA

See Eesti Standardikeskuse juhend on

- juhendi EVS JUHEND 4:2011 uustöötlus;
- jõustunud sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2014. aasta detsembrikuu numbris.

Juhendi EVS JUHEND 4:2014 „Eesti standardi ja standardilaadse dokumendi ülesehitus, sõnastus ja vormistus“ on koostanud standardiosakond, koostamisel on arvestatud EVS-i tehniliste komiteede ja standardimiseksperide arvamusi.

Juhend annab ülesehitus-, sõnastus- ja vormistusreeglid Eesti standarditele, standardilaadsetele dokumentidele ning nende kavanditele. Esitatud on ka nõuded paranduste kohta. Juhendi koostamisel on lähtutud juhendist EVS JUHEND 4:2011, ühtlustades nõuded võimalikult ulatuslikult uusimate rahvusvaheliste ning Euroopa standardimisorganisatsioonide nõuetega ja arvestades kogemusi nende standardite ülevõtmisest Eestis ning uuenenud võimalusi seoses infotehnoloogia arenguga.

Peamised muudatused võrreldes juhendi 2011. aasta väljaandega on järgmised:

- eestikeelsete dokumentide korral võetakse kasutusele uus font Cambria;
- täpsustatud kavandite ja standardilaadsete dokumentide ülesehitust;
- muudetud standardite Eesti eessõnasid (muudatused lausete järjestuses, algupärastele dokumentidele lisatud võimalikest patendiõigustest teavitav lause, ühtlustatud Standardikeskuse kontaktandmete kuva jne);
- lisatud tõlkesoovitusi;
- täpsustatud viitamist standardisarjale, netidokumentidele ja lisatud näiteid kirjanduse loetelu viidete kohta;
- täiendatud graafilise informatsiooni ja tabelite jaotisi (nt kuidas tähistada mitmel leheküljel asuvat tabelit/joonist jne).

Juhendi lisa A toodud nõuded küljendusele on EVS-i tehnilistele komiteedele, standardite koostajatele, tõlkijatele ja ekspertidele soovituslikud, kuid nende järgimine aitab kaasa standardite kiirele avaldamisele.

ICS 01.120

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:

Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

1	KÄSITLUSALA.....	5
2	NORMIVIITED	5
3	TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	5
4	STANDARDI ÜLESEHITUS.....	5
4.1	Standardi osad	5
4.2	Standardi tähis.....	5
4.3	Lehekülgede nummerdus.....	7
4.5	Tiitelleht ja eessõna	8
4.6	Sisukord.....	12
4.7	Sissejuhatus.....	12
4.8	Käsitlusala.....	12
4.9	Normiviited	12
4.10	Terminid ja määratlused	13
4.11	Tingtähised ja lühendid.....	14
4.12	Standardi põhiosa.....	14
4.13	Lisad	14
4.14	Kirjandus	15
4.15	Tagakaas	16
5	STANDARDI VORMISTUS	16
5.1	Üldist.....	16
5.2	Teksti liigendus.....	17
5.3	Nimetuste õigekirjutus.....	17
5.4	Tabelid.....	18
5.5	Graafiline informatsioon.....	18
5.6	Matemaatilised avaldised.....	19
5.7	Arvväärtused	19
5.8	Mõõtühikud	20
5.9	Mõõtmete ja lubatud hälvete näitamine.....	21
5.10	Tekstisisesed märkused.....	21
5.11	Joonealused märkused	21
5.12	Märkused tabelite ja graafilise informatsiooni juures.....	22
5.13	Viited.....	22
5.14	Näited.....	22
5.15	Lühendid, tingtähised ja tingmärgid.....	23
5.16	Muudatuse vormistus	23
6	PARANDUSE ÜLESEHITUS JA VORMISTUS.....	24
6.1	Paranduse tähis	24
6.2	Paranduse vormistus.....	24
	Lisa A (normlisa) Nõuded standardi küljendusele.....	25
	Lisa B (normlisa) Nõuded standardi tõlkele.....	27
	Lisa C (teatmelisa) Eesti standardiks ülevõetud standardi ülesehitus.....	32
	Lisa D (teatmelisa) Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide Euroopa standardi jõustumisteate meetodil ülevõtu korral	34
	Lisa E (teatmelisa) Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide rahvusvahelise standardi ümbertrüki meetodil ülevõtu korral.....	36
	Lisa F (teatmelisa) Tõlkemeetodil Eesti standardiks ülevõetud standardi vormistamise näide.....	38

Lisa G (teatmelisa) Eestis ülevõetud tehnilise spetsifikatsiooni ja tehnilise aruande vormistamise näide	42
Lisa H (teatmelisa) Algupärase Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide	46
Lisa J (teatmelisa) Värvilisi jooniseid sisaldavate standardite tiitellehe ja eessõna vormistamise näide ...	48
Lisa K (teatmelisa) Standardi tagakaane näide	50
Lisa L (teatmelisa) Paranduse näide	51
Kirjandus.....	52

1 KÄSITLUSALA

See juhend kirjeldab Eesti standardite, standardilaadsete dokumentide ja nende kavandite ülesehituse, sõnastuse ning vormistamise nõudeid. Esitatud on ka nõuded dokumentide muudatuste ja paranduste kohta.

2 NORMIVIITED

Alljärgnevalt loetletud dokumendid, mille kohta on juhendis esitatud normiviited, on kas tervenisti või osaliselt vajalikud selle juhendi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

EVS-EN 45020:2008. Standardimine ja standardimisega seotud tegevused. Põhisõnavara

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Juhendi rakendamisel kasutatakse standardis EVS-EN 45020:2008 esitatud termineid ja määratlusi.

Selles juhendis mõistetakse edaspidi standardi all nii Eesti standardit (algupärane ja ülevõetud Euroopa või rahvusvaheline) ja selle muudatust kui ka standardilaadseid dokumente ning kõigi eespool mainitute kavandeid.

4 STANDARDI ÜLESEHITUS

4.1 Standardi osad

Üldjuhul koosneb standard järgmistest osadest:

- tiitelleht,
- eessõna,
- sisukord,
- sissejuhatus,
- peatükk „Käsitlusala“,
- peatükk „Normiviited“,
- peatükk „Terminid ja määratlused“,
- standardi põhiosa,
- lisad,
- kirjandus,
- tagakaas.

Standard peab kindlasti koosnema vähemalt tiitellehest, eessõnast, peatükist „Käsitlusala“ ja põhiosast – nõuetest käsitletavale ainekule, st standardimisobjektile – ja tagakaanest, välja arvatud muudatus, millel ei pruugi olla tiitellehte ja peatükki „Käsitlusala“. Muude osade olemasolu sõltub standardi sisust.

Ülevõetud Eesti standardi ülesehitus on esitatud lisas C.

4.2 Standardi tähis

Igale standardile antakse tähis, mis esitatakse tiitellehe päises ja iga sisulehe päise välimisel nurgal.

4.2.1 Algupärase standardi tähis koosneb akronüümist EVS, standardi järjekorranumbrist (iga dokumendi liigi piires eraldi nummerdus) ja aastaarvust.

EVS XXX:XXXX

EVS/TS XXX:XXXX

4.2.2 Mis tahes meetodil ülevõtmise korral tuleb standardi tiitellehel ja kõigi järgnevate lehekülgede päises näidata Eesti standardi tähis järgmiselt (andmed on tinglikud, kusjuures XXXX tähistab Eesti standardina kinnitamise aastat):

— rahvusvahelise standardi ülevõtmisel Eesti standardiks

saab ISO 123 Eesti standardi tähise EVS-ISO 123:XXXX;

saab IEC 60123 Eesti standardi tähise EVS-IEC 60123:XXXX;

saab ISO/IEC 123 Eesti standardi tähise EVS-ISO/IEC 123:XXXX;

— Euroopa standardi ülevõtmisel Eesti standardiks

saab EN 456 Eesti standardi tähise EVS-EN 456:XXXX;

— Euroopas ülevõetud rahvusvahelise standardi ülevõtmisel Eesti standardiks

saab EN ISO 789 Eesti standardi tähise EVS-EN ISO 789:XXXX;

saab EN ISO/IEC 123 Eesti standardi tähise EVS-EN ISO/IEC 123:XXXX.

4.2.3 Jõustumisteate või ümbertrüki meetodil ülevõetud rahvusvahelise või Euroopa standardi tõlkimisel standardi tähis ei muutu ning standardi esmakordse jõustamise ja eestikeelse standardi avaldamise kohta esitatakse info standardi tiitellehel.

Euroopas ülevõetud IEC standarditele IEC tähist ei lisata (Euroopa standardid avaldatakse kokkuleppeliselt sama numbriga nagu IEC standardid).

Jõustumisteate meetodil ülevõetava Euroopa standardi avaldamisaasta ei erine tavaliselt ülevõetud Eesti standardi avaldamisaastast, välja arvatud juhtudel, mil Euroopa standard on ülevõtmiseks viimases kvartalis kättesaadavaks tehtud.

4.2.4 Jõustumisteate ja tõlkemeetodil ülevõetud standardite muudatused tähistatakse

— eraldi dokumendina avaldatava muudatuse puhul järgmiselt: muudetava standardi tähis, kaldkriips (/), muudatuse number ja muudatuse kinnitamise aasta;

EVS-EN 456:XXXX/A1:XXXX

— standardi tervikteksti koostamise puhul järgmiselt: muudetava Eesti standardi tähis, liitmismärk (+), muudatuse number ja muudatuse kinnitamise aasta.

EVS-EN 456:XXXX+A1:XXXX

Mõlemaid tähistusviise kasutatakse ka ümbertrüki meetodil ülevõetavate ja Eesti algupäraste standardite puhul.

Kui standardil on rohkem kui üks muudatus, siis muudatuse kinnitamise aastaarvu ei lisata.

(EVS-EN 456:XXXX+A1+A2)

Kui Euroopa Standardimiskomitee (CEN) standardil on rohkem kui üks muudatus, võib tähises esitada ainult viimase muudatuse (koos aastaarvuga) ja eeldatakse, et kõik varem avaldatud muudatused on standardisse konsolideeritud.

(EVS-EN 456:XXXX+A2:XXXX)

4.2.5 Kättesaadavaks tehtud standarddilaadsete dokumentide tähis jääb samaks, st akronüümi EVS ei lisata ning dokumendi algse avaldamise aastat ei muudeta.

ISO/IEC TR 29138-1:XXXX

CEN/TS 15293:XXXX

4.2.6 Kavand tähistatakse eelnevate jaotiste kohaselt, kuid tähisesesse tuleb sobivasse kohta lisada „pr“.

prEVS-EN 456:XXXX

EVS-EN 456:XXXX/prA1:XXXX

prEVS-HD 60364-9:XXXX+A2:XXXX

4.3 Lehekülgede nummerdus

Standardi leheküljenumbrid märgitakse lehe alumisse välisnurka.

Eesti algupärase standardi ja standarddilaadse dokumendi leheküljed nummerdatakse alates tiitellehest (millel numbrit ei näidata) läbivalt araabia numbritega.

Euroopa (ja Euroopa standardina avaldatud rahvusvahelist) standardit ülevõtva Eesti standardi tiitelleht (millel numbrit ei näidata) ja eessõna nummerdatakse Rooma numbritega. Alates Euroopa standardi tiitellehest (millel numbrit ei näidata) nummerdatakse leheküljed araabia numbritega (alates numbrist 2). Samamoodi nummerdatakse ka Eestis avaldatud Euroopa standarddilaadse dokumendi leheküljed (nt CEN/TS).

Rahvusvahelist standardit ülevõtva Eesti standardi leheküljed nummerdatakse tiitellehest (millel numbrit ei näidata) kuni „Käsitlusalani“ Rooma numbritega ning alates „Käsitlusalast“ araabia numbritega (alates numbrist 1). Samamoodi nummerdatakse ka Eestis avaldatud rahvusvahelise standarddilaadse dokumendi leheküljed (nt ISO/TS ja ISO/IEC TR).

Standardi tagakaanel leheküljenumbrit ei näidata.

4.4 Standardi pealkiri

Pealkiri tuleb koostada võimalikult lühikestest osadest, minnes üldisemalt üksikule. Üldjuhul ei koosne pealkiri rohkemast kui kolmest osast:

- sissejuhatavast osast, mis näitab standardi üldist kasutus- või tegevusala;
- põhiosast, mis osutab põhiobjektile üldises alas;
- lisaosast, mis osutab põhiobjekti erisustele või eristab antud standardit teistest standarditest.

Üldjuhul ei tohi pealkirjas olla lühendeid (v.a toodangu vm tähised) ega matemaatilisi tähiseid.

Pealkirja sissejuhatav osa on vajalik

- a) kui ilma selleta ei ole põhiosa objekt täpselt kindlaks määratud;
NÄIDE 1 SÜNTEETILISED PESEMISVAHENDID. Pesupulbrid. Pakendamine ja markeerimine
- b) kui standard kuulub standardisarja, mida iseloomustab ühine suunitlus.
NÄIDE 2
TULEOHUTUS. Põrandakattematerjalid. Tuleohtlikkuse määramine
TULEOHUTUS. Katusekattematerjalid. Tuleohtlikkuse määramine

Kui pealkirja põhiosa koos lisaosaga määrab ühetähenduslikult standardi objekti, tuleb sissejuhatav osa ära jätta.

MÄRKUS Tootestandardi pealkirjas sissejuhatav osa enamasti puudub.

Standardi pealkiri võib koosneda ka ainult põhiosast. Pealkirja lisaosa on vajalik, kui standard hõlmab ainult ühe või mõne põhiosas standarditava objekti omaduse või kui standardit on vaja teiste standardite hulgas esile tõsta.

NÄIDE 3 SÜNTEETILISED PESEMISVAHENDID. Pindaktiivsete ainete osamassi määramine

Kui standard on avaldatud eraldi osade sarjana, siis lisaosa eristab osasid.

NÄIDE 4

LAKID JA VÄRVID. Sõnavara. Osa 1: Üldterminoloogia

LAKID JA VÄRVID. Sõnavara. Osa 2: Vaikude terminoloogia

Pealkirja lisaosa ei ole vaja, kui standard hõlmab kõiki pealkirja põhiosas näidatud objekti olulisi külgi või kui standard on ainuke, mis puudutab antud teemat.

NÄIDE 5 INFOTEHNOLOOGIA REEGLID EESTI KEELE JA KULTUURI KESKKONNAS

Standardi pealkiri ei tohi sisaldada üksikasju, mis võivad põhjustada standardi kasutusala tahtmatut piiramist. Kui standard kehtib ühe kindla toote kohta, tuleb seda pealkirjas kajastada.

NÄIDE 6 TWIST-OFF-TÜÜPI METALLKAANED

Standardi pealkirjas tuleb võimaluste piires kasutada standarditud terminoloogiat.

Standardi pealkiri peab vastama eesti kirjakeele reeglitele. Tõlkemeetodil ülevõtmisel tuleb arvestada varem tõlgitud pealkirjadega (ühe standardisarja pealkirjade sissejuhatavad ja/või põhiosad peavad olema identsed).

4.5 Tiitelleht ja eessõna

Tiitelleht on standardi esimene leht ja vormistatakse lisa D (Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide Euroopa standardi jõustumisteate meetodil ülevõtu korral), E (Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide rahvusvahelise standardi ümbertrüki meetodil ülevõtu korral), F (tõlkemeetodil Eesti standardiks ülevõetud standardi vormistamise näide), G (Eestis ülevõetud tehnilise spetsifikatsiooni ja tehnilise aruande vormistamise näide) või H (algupärase Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide) kohaselt. Kui standard sisaldab värvilisi jooniseid, tuleb selle tiitelleht ja eessõna vormistada lisa J kohaselt.

Standardi tiitellehel tuleb esitada

— pealdis „Eesti standard“; standardilaadse dokumendi puhul vastavalt kas „Tehniline spetsifikatsioon“, „Tehniline aruanne“ või „Juhend X“;

— standardi tähis (v.a juhendi puhul, mil antakse avaldamisaasta);

— standardi pealkiri eesti ja inglise keeles;

MÄRKUS 1 Jõustumisteate meetodil ülevõetud standardi pealkiri võib olla ainult inglise keeles.

— Euroopa standardi tõlkemeetodil ülevõtul näidatakse tiitellehel standardi eesti keeles avaldamise ning standardi (esmakordse) jõustumise kuu ja aasta.

Kavandi puhul jäetakse standardi eesti keeles avaldamise kuu ja aasta täitmata;

— standardi vastu võtnud (kinnitanud) organisatsiooni nimetus ja logo.

Standardi eessõna paigutatakse tiitellehe pöördele.

Algupärase Eesti standardi ja alapärase Eesti standardilaadse dokumendi eessõnas tuleb esitada

- teave, kas standard/dokument on koostatud esimest korda või on tegemist olemasoleva standardi uustöötusega;
- standardi/dokumendi jõustumise kuu ja aasta;
- teave standardi/dokumendi koostamise ettepaneku esitaja, koostamise korraldaja ja rahastaja kohta;
- teave standardi/dokumendi koostanud ja vajadusel selle koostamises osalenud organisatsioonide, kavandi ekspertiisi tegija ja heakskiitja kohta;
- vajadusel muu asjakohane teave (nt uustöötuse korral olulised muutused võrreldes varasema standardi nõuetega);
- teave patendiõiguste kohta.

Standardis kasutatava teksti näide on toodud lisa H, kavandis tuleb kasutada teksti: „Selle kavandi mõni osa või mõni kirjeldatud lahendus võib olla patendiõiguse subjekt. Palume patendiõiguse subjekti tuvastamisel sellest märku anda koos teiste võimalike kommentaaridega kavandi sisu osas.“

Patenteeritud lahendust sisaldava standardi avaldamise korral tuleb kirjutada selle eessõnasse lisa H näites toodud teksti asemel:

„EVS juhib tähelepanu asjaolule, et selle dokumendi peatüki ... (peatüki number) rakendamiseks võib olla vajalik patent ... (patendi pealkiri).“

EVS ei vastuta patendi vajalikkuse, kehtivuse ega käsitusala õigsuse eest. Patendiomanik on kinnitanud EVS-ile, et ta on valmis andma litsentsi igale taotlejale mittediskrimineerivatel ja mõistlikel tingimustel. Patendiomaniku EVS-ile esitatud sellekohase deklaratsiooni põhjal saab täiendavat teavet:

... (patendiomaniku nimi)

... (aadress)

... (telefon)

... (e-posti aadress)

Standardi mõni muu osa või mõni muu standardis kirjeldatud lahendus võib samuti olla patendiõiguse subjekt. EVS ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest.“;

- teave standardi/dokumendi sisu kohta tagasiside andmise võimalusest;

- rahvusvahelise standardite klassifikaatori (ICS) number;

MÄRKUS 2 ICS-i tegevusalade tunnusnumbrid ja nimetused on leitavad [Eesti Standardikeskuse veebilehelt](#).

- teave autoriõigustega seonduva kohta.

Jõustumisteate meetodil ülevõetud standardi eessõnas tuleb esitada

- teave selle kohta, mis Euroopa standardi teksti see Eesti standard sisaldab;
- info ülevõetava standardi Eesti standardina jõustumise kohta;
- kuupäev, millal Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi teksti kättesaadavaks rahvuslikele liikmetele;
- teave selle kohta, et standard on kättesaadav Eesti Standardikeskusest;
- teave standardi sisu kohta tagasiside andmise võimalusest;
- rahvusvahelise standardite klassifikaatori (ICS) number;

MÄRKUS 3 ICS-i tegevusalade tunnusnumbrid ja nimetused on leitavad [Eesti Standardikeskuse veebilehelt](#).

— kakskeelne teave autoriõigustega seonduva kohta.

Ümbertrüki meetodil ülevõetud standardi eessõnas tuleb esitada

- kakskeelne Eesti standardi tähis ning ülevõetava standardi tähis ja pealkiri;
- kakskeelne teave standardi ümbertrükimeetodil ülevõtu ettepaneku esitaja kohta ja selle avaldaja;
- kakskeelne ülevõetava standardi Eesti standardina jõustumise kuu ja aasta;
- kakskeelne teave selle kohta, et standard on kättesaadav Eesti Standardikeskusest;
- standardi käsitusala;
- vajadusel teave standardis tehtud (toimetuslike) muudatuste kohta;
- teave standardi sisu kohta tagasiside andmise võimalusest;
- rahvusvahelise standardite klassifikaatori (ICS) number;

MÄRKUS 4 ICS-i tegevusalade tunnusnumbrid ja nimetused on leitavad [Eesti Standardikeskuse veebilehelt](#).

— kakskeelne teave autoriõigustega seonduva kohta.

Tõlkemeetodil ülevõetud standardi eessõnas tuleb esitada

- teave selle kohta, mis Euroopa/rahvusvahelise standardi teksti see Eesti standard sisaldab;
- avaldus selle kohta, et eesti keeles ülevõetaval standardil on sama staatus mis jõustumisteate meetodil ülevõetud Eesti standardil.

Varem jõustumisteate või ümbertrüki meetodil üle võtmata rahvusvaheliste standardite ülevõtmisel seda avaldust ei lisata;

- teave selle kohta, mis keelest Eesti standard on tõlgitud ning miskeelne tekst võetakse aluseks tõlgendamise erimeelsuste korral;
- standardi ingliskeelse Eesti standardina jõustumise kuu ja aasta.

Varem jõustumisteate või ümbertrüki meetodil üle võtmata rahvusvaheliste standardite ülevõtmisel seda lauset ei lisata;

- standardi eestikeelse Eesti standardina avaldamise kuu ja aasta;
- teave standardi koostamise ettepaneku esitaja, tõlkimise korraldaja ja vajadusel tõlke rahastaja kohta;
- teave tõlkija, kavandi ekspertiisi tegija ja heakskiitja kohta;
- teave toimetuslike muudatuste või rahvuslike lisade kohta (juhul, kui need on ülevõetavas standardis lubatud);
- vajadusel muu asjakohane teave (nt olulised muutused võrreldes varasema standardi nõuetega);
- kakskeelne tekst, milles sisaldub kuupäev, millal Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud standardi teksti kättesaadavaks rahvuslikele liikmetele, ja teave selle kohta, mis standardi eestikeelse versiooniga on tegu ja et tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus.

Rahvusvaheliste tõlkemeetodil avaldatavate standardite puhul ainult teave selle kohta, mis standardi eestikeelse versiooniga on tegu ja et tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus;

- teave standardi sisu kohta tagasiside andmise võimalusest;
- rahvusvahelise standardite klassifikaatori (ICS) number;

MÄRKUS 5 ICS-i tegevusalade tunnusnumbrid ja nimetused on leitavad [Eesti Standardikeskuse veebilehelt](#).

— teave autoriõigustega seonduva kohta.

Tõlgitava standardilaadse dokumendi eessõnas tuleb esitada

- teave selle kohta, mis Euroopa/rahvusvahelise dokumendi teksti see väljaanne sisaldab;
- teave selle kohta, mis keelest dokument on tõlgitud ning miskeelne tekst võetakse aluseks tõlgendamise erimeelsuste korral;
- dokumendi eesti keeles avaldamise kuu ja aasta;
- teave dokumendi koostamise ettepaneku esitaja, tõlkimise korraldaja ja vajadusel tõlke rahastaja kohta;
- teave tõlkija, kavandi ekspertiisi tegija ja heakskiitja kohta;
- teave toimetuslike muudatuste või rahvuslike lisade kohta (juhul, kui need on tõlgitavas dokumendis lubatud);
- vajadusel muu asjakohane teave (nt olulised muutused võrreldes varasema dokumendi nõuetega);
- kakskeelne tekst, milles sisaldub kuupäev, millal Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud dokumendi teksti kättesaadavaks rahvuslikele liikmetele, ja teave selle kohta, mis dokumendi eestikeelse versiooniga on tegu ja et tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus.
Rahvusvaheliste standardilaadsete dokumentide puhul ainult teave selle kohta, mis dokumendi eestikeelse versiooniga on tegu ja et tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus;
- teave dokumendi sisu kohta tagasiside andmise võimalusest;
- rahvusvahelise standardite klassifikaatori (ICS) number;
MÄRKUS 6 ICS-i tegevusalade tunnusnumbrid ja nimetused on leitavad [Eesti Standardikeskuse veebilehelt](#).
- teave autoriõigustega seonduva kohta.

Standardikavandite eessõnad tuleb vormistada nagu standardite omad, kuid järgmiste erinevustega:

- algupärase standardi ja ümbertrüki meetodil ülevõetava standardi kavandi puhul jäetakse standardi jõustumise kuu ja aasta täitmata;
- tõlkemeetodil ülevõetava standardi kavandi puhul jäetakse standardi Eesti standardina avaldamise kuu ja aasta täitmata;
- tõlgitava standardilaadse dokumendi kavandi puhul jäetakse dokumendi eesti keeles avaldamise kuu ja aasta täitmata;
- jõustumisteate meetodil ülevõetava standardi kavandile ei lisata Eesti esilehti.

Standardi eessõnas tuleb osutada kõigile muudatustele ja parandustele, mis on standardi teksti sisse viidud, samuti kirjeldada, kuidas need on eristatavad põhitekstist.

Standardi eessõnas tuleb osutada kõigile tehnilistele erinevustele ülevõetava standardi suhtes ja/või toimetuslikele muudatustele, samuti kirjeldada, kuidas need on eristatavad põhitekstist.

Euroopa standardi tiitelleht tuleb jätta tõlkimata. Kohale, kus tiitellehel on antud Euroopa standardi staatus kõigis kolmes ametlikus keeles (EUROPEAN STANDARD, NORME EUROPÉENNE, EUROPÄISCHE NORM), lisatakse eestikeelne tekst „EUROOPA STANDARD“. Eestikeelne tekst peab olema kõige ülemine. Sõnadega „EUROPEAN STANDARD“ peab kohakuti olema standardi tähis ning sõnadega „EUROPÄISCHE NORM“ jõustumiskuu ja -aasta. Standardilaadse dokumendi puhul tuleb „EUROOPA STANDARD“ asemel kirjutada vastavalt kas „TEHNILINE SPETSIFIKATSIOON“ või „TEHNILINE ARUANNE“.

4.6 Sisukord

Sisukord on vajalik, kui see kergendab standardi kasutamist. Sisukorras esitatakse leheküljenumbritega kõik pealkirjastatud peatükid ning jaotiste tasemed vastavalt otstarbekusele, samuti norm- ja teatmelisad ning kirjandus ja olemasolul märksõnade register. Asjakohastel juhtudel (CENELEC-i standardid) lisatakse järgnevalt jooniste ja/või tabelite loend.

Sisukorras ei esitata termineid peatükist „Terminid ja määratlused“ ega lisade jaotisi.

Sisukorras peab reavahe olema 6, v.a ühe peatüki alla kuuluvate pealkirjade puhul, mille vahe on 0. Tabelduskoht peab kõigil sisukorra punktidel olema sama.

4.7 Sissejuhatus

Vajaduse korral koostatakse standardile sissejuhatus, kus põhjendatakse standardi koostamise vajadust ning kommenteeritakse standardi sisu. Sissejuhatus ei tohi sisaldada nõudeid.

Peatükki „Sissejuhatus“ ei nummerdata, v.a siis, kui seda omakorda liigendatakse. Sellisel juhul tähistatakse peatükk järjekorranumbriga 0 ja jaotised vastavalt 0.1, 0.2 jne. Sissejuhatuses vajalikud tabelid, joonised ja joonealused märkused nummerdatakse tavalisel viisil, alustades ühest.

4.8 Käsitlusala

„Käsitlusalas“ määratakse standardimisobjekt ning võidakse näidata standardi kasutusvaldkonda. „Käsitlusala“ ei tohi sisaldada nõudeid. „Käsitlusala“ on standardi kohustuslik peatükk ja kannab järjekorranumbrit 1.

Tõlkestandardite korral tuleb järgida tõlgitava dokumendi numeratsiooni.

Käsitlusala peatükki võiks alustada järgmiste sõnadega:

- See Euroopa/Eesti standard rakendub ...
- Selles Euroopa/Eesti standardis määratakse ...
- Selles Euroopa/Eesti standardis kirjeldatakse ...
- Selles Euroopa/Eesti standardis antakse juhised ...
- Selles Euroopa/Eesti standardis defineeritakse ...

Sõnastust tuleb muuta vastavalt dokumendi tüübile, nt „see tehniline spetsifikatsioon“, „see rahvusvaheline standard“, „see tehniline aruanne“ jne.

4.9 Normiviited

Peatükis „Normiviited“ antakse nende normdokumentide loetelu, millele on standardi tekstis viidatud ja mis on standardi kasutamisel vajalikud. Viidata võib ainult üldkättesaadavatele normdokumentidele, mis on enamikule vastava ala asjatundjatele arusaadavas keeles.

Loetelu tuleb alustada sissejuhatava lõiguga „Alljärgnevalt loetletud dokumendid, mille kohta on standardis esitatud normiviited, on kas tervenisti või osaliselt vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.“

Standardite ja standardilaadsete dokumentide puhul peab loetelus olema nende tähis ja pealkiri. Dateeritud viidete puhul märgitakse standardi avaldamise aasta. Normiviide kavandile peab olema dateeritud või muul viisil identifitseeritav. Standardisarjale viitamisel tuleb esitada sarja tähis, sulgudes tekst „kõik osad“ ja sarja üldpealkiri.

NÄIDE IEC 60079 (kõik osad). Explosive atmospheres

Normiviidete loetelusse ei panda dokumente, millele on tehtud teatmeline viide või mida kasutati ainult standardi koostamisel. Mõlemal juhul esitatakse selliste dokumentide loetelu peatükis „Kirjandus“.

Tõlkemeetodil ülevõetava standardi normiviiteid ei muudeta, EE märkusena on soovitatav esitada ülevõetud Eesti standardi tähis ja eestikeelne pealkiri.

Dokumendid peavad loetelus olema rühmitatud tähestikulises järjekorras järgmiselt: Eesti standardid ja Standardikeskuse poolt kättesaadavaks tehtud standardilaadsed dokumendid; rahvusvahelised standardid; regionaalsed normdokumendid, teiste riikide standardid ja muud dokumendid (nt õigusaktid).

Normiviidete kirjalikult on järgmine:

EN 1330-9. Non-destructive testing — Technology — Part 9: Terms used in acoustic emission testing.

Õigusaktide viite kirjalikult on järgmine:

Elektriohutusseadus (RT I 2007, 12, 64) ja muudatused

4.10 Terminid ja määratlused

Selles peatükis esitatakse standardis kasutatud terminite määratlused (sisuseletused) või viidatakse vastavale terministandardile.

Loetelu tuleb alustada sissejuhatava lõiguga „Standardi rakendamisel kasutatakse alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi“ või „Standardi rakendamisel kasutatakse lisaks standardis IEC XXXX esitatutele alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi.“

Terminid ja määratlused tuleb üldjuhul esitada terminite esinemise järjekorras, vajadusel võib termineid rühmitada teemade alusel. Algupäraste standardite koostamisel on lubatav terminite esitamine tähestikulises järjekorras. Standardite tõlkemeetodil ülevõtmisel esitatakse terminid algteksti järjekorras, soovitatav on esitada termin ka lähtekeeles (sulgudes ja kaldkirjas).

NÄIDE 1

3.1

sulgeseade (*valve*)

seadis gaasivoolu katkestamiseks

Terministandardite puhul on soovitatav esitada lähtekeeles ka määratlus, terminid on soovitatav esitada vähemalt Euroopa standardimisorganisatsioonide ametlikes keeltes ja eri keeled tähistatakse vastava keeletunnusega.

NÄIDE 2

826-10-01

elektripaigaldis

en	electrical installation
fr	installation électrique <i>f</i>
de	elektrische Anlage <i>f</i>
fi	sähköasennus, sähkölaitteisto
ru	электроустановка

omavahel kokkusobitatud tunnussuurustega elektriseadmete kindla otstarbega valmispaigaldatud kogum
assembly of associated electric equipment having co-ordinated characteristics to fulfil specific purposes

Määratlustes kasutatud terminid peavad olema ühemõttelised või juba standarditud.

Kui standarditud termini määratluse kordamine on vajalik, tuleb viidata terministandardile, kust see on võetud.

Standardi lõppu võib lisada ka peatüki „Terminite tähestikregister“, kus on tähestikulises järjekorras terminid ja viide jaotisele, kus termin kirjas on.

4.11 Tingtähised ja lühendid

See peatükk koostatakse vastavalt vajadusele, st kui kasutatakse vähem tuntud ja erialaseid lühendeid ning tingtähisteid. Otstarbekuse mõttes võib peatükid „Terminid ja määratlused“ ja „Tingtähised ja lühendid“ ühendada ning pealkirjastada „Terminid, määratlused, tingtähised ja lühendid“.

4.12 Standardi põhiosa

See on standardi tähtsaim osa, mille liigenduse, pealkirjad ja sisu määravad standarditav objekt ning standardi liik.

4.13 Lisad

4.13.1 Lisad jaotatakse normlisadeks ja teatmelisadeks. Igale lisale tuleb standardi tekstis viidata. Lisa võib olla graafiline informatsioon, suuremahulised tabelid, arvutused, seadmete kirjeldused jne.

Normlisa on standardi lahutamatu osa, mis kasutusmugavuse parandamiseks asub viimase põhiosa jaotise järel ja enne teatmelisa.

Teatmelisas antakse lisainformatsiooni mõne standardis käsitletava küsimuse kohta. Teatmelisa ei tohi sisaldada nõudeid.

Seda, kas lisa on normlisa või teatmelisa, tuleb nimetada lisa pealkirjas ja sisukorras. Igal lisal peab olema pealkiri. Lisad tuleb tähistada tähestikulises järjestuses ladina suurtähtedega, v.a I ja O. Lisa pealkirja ja sellele järgneva teksti vahe peab olema vahemikus 28 punkti.

NÄIDE

Lisa A
(normlisa)
Proovide säilitamise temperatuurid

Lisa B
(teatmelisa)
Eesti terminite tähestikregister

Pealkirjade tabelduskohad on järgmised:

- 1. astme pealkirjal 0,76 cm;
- 2. astme pealkirjal 0,95 cm;
- 3. astme pealkirjal 1,16 cm;
- 4. astme pealkirjal 1,66 cm;
- 5. astme pealkirjal 1,9 cm;
- 6. astme pealkirjal 2,54 cm;
- 7. astme pealkirjal 3 cm jne.

4.13.2 Eesti standardi rahvuslikud lisad, kui need on vajalikud, peavad asuma ülevõetava standardi (ja selle lisade) lõpus.

Eesti standardi lisa võib sisaldada ainult standardi kasutamist kergendavat teavet ning ei tohi olla vastuolus ülevõetava standardi sätetega ega neid tühistada.

Rahvuslikest eritingimustest, mis muudavad ülevõetava Euroopa standardi nõudeid (näiteks õigusaktidest tulenevad erinõuded, nn A-kõrvalekalded), kliimaoludest või muudest geograafilistest iseärasustest (nn rahvuslikud eriolud) või väljakujunenud praktikast (näiteks elektripistikud, tuletõrjehüdrandid jmt), mida ei saa lühikese ajaga muuta, peab teavitama Euroopa standardimisorganisatsiooni ning liikmete konsensusliku heakskiitva otsuse korral lisatakse tingimused Euroopa standardisse. Teiste riikide nõudeid sisaldavad lisad on Eesti standardis käsitletavad teatmelisadena.

Rahvusvahelise standardi tekst, millele on Euroopa standardis viidatud, võib olla esitatud Eesti standardi (rahvusliku) lisana (ka tõlgitud kujul).

Eesti standardi lisad peavad olema selgelt eristatavad standardi muudest lisadest; selleks tuleb nende tähistamisel lisada suurtäht „N“ (*National*). Näiteks lisad A ja B oleksid vastavalt NA ja NB.

4.14 Kirjandus

Kirjanduse loetelu vormistatakse tähestikulises järjekorras ja iga sissekande ette lisatakse järjekorranumber (tabelduskoht 1,16 cm).

Õigusaktidele viidates tuleb lisada seaduse või määruse pealkiri (vastuvõtmise aeg), Riigi Teataja andmed; kui õigusakti on muudetud, siis muutmise kuupäev ja ministri määrus, millega viimati muudeti; URL elektroonilise versiooni kasutamise aeg ja täpne URL.

Internetis kättesaadavatele dokumentidele viidates tuleb lisada küllaldane informatsioon, et oleks võimalik allikas kindlaks teha ja üles leida. Eelistatavalt tuleks jälgitavuse tagamiseks viidata viitedokumendi esmasele allikale. Viide peab võimalusel jääma kehtivaks kogu dokumendi eeldatava eluea jooksul. Viide peab sisaldama juurdepääsumetodit ja täielikku netiaadressi, kasutades samu kirjavahemärke ja suur-/väiketähti mis allikas.

NÄIDE

[1] EN 15257:2006. Cathodic protection – Competence levels and certification of cathodic protection personnel

- [2] Bradley, P. (2004). The advanced internet searcher's handbook. 3rd ed. London: Facet Publishing
- [3] Tervise Arengu Instituudi põhimäärus (23.04.2003) RTL 2003, 52, 774; viimati muudetud 12.09.2008 nr 50. URL (kasutatud september 2008) <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=13027831>
- [4] Lind, S. (2006). Kutseõppeasutuste kvaliteeditegevuse uuring, URL (kasutatud september 2008) <http://www.innove.ee/ee/?p=750>

Standardi tõlgete puhul esitatakse järjekorranumbrid samal viisil nagu tõlgitavas standardis.

4.15 Tagakaas

Kõigi standardite tagakaanele tuleb märkida Eesti Standardikeskuse kontaktandmed ja jalusesse logo. Leheküljenumbrit ja standardi tähist tagakaanel ei märgita. Vaata näidet lisast K.

Kavanditele tagakaant ei lisata.

5 STANDARDI VORMISTUS

5.1 Üldist

Standardi vormistamise nõuded laienevad ka standardilaadsele dokumendile ja kavandile.¹ Standardile kehtivad küljendusnõuded on esitatud lisas A. Jõustumisteate meetodil ülevõetud Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide on esitatud lisas D, ümbertrüki meetodil ülevõetud Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide lisas E, tõlkemeetodil ülevõetava standardi vormistamise näide lisas F, Eestis ülevõetava tehnilise spetsifikatsiooni / tehnilise aruande vormistamise näide lisas G ja algupärase Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide lisas H.

Standardi laused peavad olema võimalikult lühikesed ja loogilised, et nende sisu oleks igale antud valdkonna asjatundjale üheselt arusaadav. Standardi tekstis tuleb järgida eesti kirjakeele normi. Vältida tuleb kõnekeelsete väljendite ja võõrsõnade kasutamist, v.a siis, kui need on terministandardiga ette nähtud.

Standardis tuleb kasutada standardtermineid. Kui standardis kasutatavad terminid pole standarditud, tuleb neid selgitada peatükis „Terminid ja määratlused“. Lühendid ja tähised peavad olema standarditud ja/või üldkasutatavad.

Stiili ja terminoloogia ühtsus peab säilima nii ühe standardi ulatuses kui ka seotud standardites.

Vältimatute/kohustuslike nõuete korral tuleb kasutada väljendeid: „tuleb“, „peab“, „on lubatud ainult“, „on kohustuslik“, „on vajalik“, „ei tohi“, „ei tule“, „pole lubatud“.

Kui on vajalik näidata, et mitme võimaliku variandi seast on üks eriti sobiv (soovitav) ilma teisi välistamata või kui kindel tegevussuund on eelistatavam või kui mingi võimalus või tegevussuund on taunitav, kuid mitte keelatud, tuleb kasutada väljendeid: „tuleks“, „peaks“, „on soovitav“, „ei tuleks“, „ei tohiks“, „pole soovitav“.

Väärtuste lubatud hälvete märkimisel tuleb kasutada väljendeid: „ei tohi ületada / ei tohi olla suurem“, „ei tohi olla väiksem / ei tohi olla alla“.

Standardi tekstis, välja arvatud valemities, tabelites ja joonistel, ei tohi kasutada

— läbimõõdu tähistamiseks märki \emptyset , vaid tuleb kasutada sõna „läbimõõt“ või „diameeter“;

¹ Kavandi kommenteerimise hõlbustamiseks selle read nummerdatakse.

- ilma arvvaartusteta matemaatilisi märke $>$ (suurem), $<$ (väiksem), $=$ (võrdne), \geq (suurem või võrdne), \leq (väiksem või võrdne), tähist nr (number) ja ühikute tähiseid;
- füüsikaliste suuruste nimetuste asemel tähiseid, näiteks m (mass).

Standardi sõnastuse, sh nõuete esitamise viisi valikutes tuleb lähtuda rahvusvaheliste, Euroopa ja Eesti standardite nõuetest (vt kirjandus).

5.2 Teksti liigendus

Standardid võivad sisult ja pikkuselt väga erisugused olla. Sellest sõltuvalt jagatakse standard osadeks, peatükkideks ja jaotisteks.

Tekst koosneb peatükkidest, mis tuleb nummerdada araabia numbritega alates ühest. Peatükk jaguneb jaotisteks, mille numeratsioon peab olema peatükki läbiv. Jaotise järjekorranumber peab sisaldama peatüki järjekorranumbrit, millele järgneb jaotise järjekorranumber. Jaotise numbrile järgneb tavaliselt pealkiri; teksti selgemaks liigendamiseks ja viitamise hõlbustamiseks võib numbrid lisada ka tekstilõikudele.

Jaotis võib omakorda olla jaotatud madalama taseme jaotisteks, mille nummerdamine käib sama skeemi järgi: peatüki (kui see on olemas) ja jaotise järjekorranumber, millele järgneb madalama taseme jaotise järjekorranumber. Sellist jaotamist võib jätkata, kuid liigest jaotamisest tuleks siiski hoiduda.

Jaotist ei või jaotada, kui seal on ainult üks sama tasemega jaotis. Samuti ei tohi peatüki pealkirja järel olla enne järgnevat jaotist nummerdamata lõiku.

NÄIDE 1 Jaotist 1.1 ei saa jaotada madalama taseme jaotiseks 1.1.1, kui puudub jaotis 1.1.2.

NÄIDE 2 Peatüki 4 pealkirja järel ei tohi olla enne jaotist 4.1 nummerdamata lõiku.

Lisade tekst jaotatakse samal põhimõttel kui põhiosa tekst. Lisa jaotistele, tabelitele, joonistele ja võrranditele antud järjekorranumbritele peab eelnema lisa tähistav täht, näiteks lisa A jaotise täht „A.1.2“. Lisa jaotiste numeratsioon on lisa läbiv. Iga lisa puhul algab numeratsioon jälle ühest, näiteks lisade A ja B jaotisi tähistatakse kui A.1.1 ja B.1.1.

Jaotiste sees oleva loetelu igale positsioonile võiks eelneda ülipikk mõttekriips „—“. Kui tekstis on vaja viidata loetelu mõnele positsioonile, on otstarbekas tähistada loetelu positsioone väikese kirjatähega, millele järgneb ümarsulg. Kui aga loetelu mingit osa on vaja veelgi detailiseerida, tuleb kasutada araabia numbreid, millele järgneb ümarsulg.

NÄIDE 3

- a)
- b)
 - 1)
 - 2)
- c)

Loetelude reavahe võiks olla 6 (loetelu mingit osa detailiseerides 3) ja tabelduskoht 0,63 cm.

5.3 Nimetuste õigekirjutus

Teiste riikide ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning rahvusvaheliste organisatsioonide nimetuste või nende lühendite korral on soovitatav anda sulgudes nende ametlik täisnimetus.

NÄIDE Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon (*International Electrotechnical Commission, IEC*)

Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide puhul tuleb kasutada nende ametlikku nimetust või lühendit.

5.4 Tabelid

Näitajatest parema ülevaate saamiseks ja nende võrdlemise hõlbustamiseks tuleks kasutada tabelleid. Igale tabelile tuleb viidata ka standardi tekstis.

Tabelid tuleb nummerdada araabia numbritega alates ühest. Tabelite numeratsioon, v.a lisade tabelid, peab olema kogu standardit (standardi osa) läbiv. Iga lisa tabelid tuleb nummerdada eraldi araabia numbritega, millele eelneb lisa tähis. Ka üksik tabel standardi tekstis või lisa peab olema nummerdatud.

NÄIDE

Tabel 1 — Eri võrguseadmete portide struktuur

Tabel A.1 — Kiirguse parameetrid

Tabeli pealkiri peab kajastama lühidalt ja täpselt selle sisu ning paiknema tabeli kohal, keskel.

Tabel tuleb selle suuruselt olenevalt asetada kas selle teksti järele, kus tabelile esimest korda viidati, või järgmisele lehele. Kui tabeli veerud või read ei mahu ühele lehele, võib tabelit tükeldada osadeks ning osad asetada ülestikku, kõrvuti või kanda järgmisele lehele, kusjuures veergude pealkirju tuleb korrata. Ülestikku asuvatel osadel tuleb korrata ka esiveergu. Tabeli järjekorranumber ja pealkiri märgitakse tabeli esimesele osale, ülejäänud osadele (v.a kõrvuti asetsevad osad) tuleb märkida „Tabel ... (*järg*)“ või „Tabel ... (1. 2-st)“. Kui tabel asub horisontaalpaigutusega lehel, on ka lehekülje päis ja jalus (standardi tähis ja leheküljenumber) horisontaalselt.

Kui kõik tabelis olevad ühikud on samad, tuleb tabeli ülemisse paremasse nurka kirjutada nt „Mõõtmed millimeetrites“.

5.5 Graafiline informatsioon

Jooniseid, skeeme ja diagramme kasutatakse, kui need kergendavad standardimisobjektist ülevaate saamist. Igale joonisele, skeemile või diagrammile tuleb standardi tekstis viidata.

Graafiline informatsioon peab vahetult järgnema tekstile, milles sellele esimest korda viidati. Kui see pole võimalik, võib graafiline informatsioon asuda kas järgmisel leheküljel või standardi lisa.

Kui standardis on tabelid, mis täiendavad graafilist informatsiooni, tuleb tabelid asetada graafilise informatsiooni järele.

Kui võimalik, ei esitata joonisel teksti, vaid nimetamist vajavad üksikasjad nummerdatakse ja selgitatakse joonise all. Standardi tõlkemeetodil ülevõtmisel peab ka joonisel olev tekst olema tõlgitud.

Kõik standardi tekstis olevad joonised, skeemid ja diagrammid peavad olema nummerdatud araabia numbritega. Numeratsioon peab olema kogu standardit (standardi osa) läbiv (v.a lisad). Järjekorranumber peab asuma joonise, skeemi või diagrammi all. Ka üksik joonis, skeem või diagramm peab olema nummerdatud, nt „Joonis 1“. Kui joonis jätkub järgmisel lehel, tuleb see allkirjastada kui „Joonis ... (*järg*)“ või „Joonis ... (1. 2-st)“.

Mahuka standardi korral võib graafilist informatsiooni nummerdada peatüki ulatuses. Sel juhul koosneb number peatüki järjekorranumbrist ja joonise, skeemi või diagrammi järjekorranumbrist selles peatükis, nt „Joonis 1.1“, „Joonis 1.2“.

Graafiline informatsioon üldjuhul allkirjastatakse. Allkiri peab asuma joonise, skeemi või diagrammi all, keskel.

NÄIDE 1

Joonis 1 — Seadme üldvaade

Lisades olev graafiline informatsioon nummerdatakse iga lisa ulatuses eraldi. Lisas oleva graafilise informatsiooni number koosneb lisa tähisest ja graafilise informatsiooni järjekorranumbrist selles lisas.

NÄIDE 2

Joonis A.1 — Proovide võtmise sond

Kui kõik joonisel olevad mõõtmete ühikud on samad, tuleb joonise ülemisse paremasse nurka kirjutada nt „Mõõtmed millimeetrites“.

5.6 Matemaatilised avaldised

Matemaatilised avaldised tuleb esitada korrektselt. Eri suurused tuleb väljendada tähistega, mille tähendused selgitatakse valemist allpool, v.a tähised, mis on toodud peatükis „Tingtähised ja lühendid“.

NÄIDE 1

Kuivanud värvikile katvust arvutatakse valemiga

$$D = (m_1 - m_0) \times 10^6 / A \quad (8)$$

kus

D	värvikile katvus g/m^2 ;
m_0	värviga katmata klaasplaadi mass g ;
m_1	klaasplaadi mass värvimaterjaliga g ;
A	klaasplaadi pindala mm^2 .

MÄRKUS Ühikud võib soovi korral ka sõnadega välja kirjutada.

Füüsikaliste suuruste tähised esitatakse kaldkirjas.

Valemid tuleb kogu standardi ulatuses (v.a lisad) nummerdada araabia numbritega, mis märgitakse valemist paremale ümarsulgudesse. Ka üksik valem tuleb tähistada, nt „(1)“. Viide valemi järjekorranumbrile antakse sulgudes, nt „... tihedus arvutatakse valemiga (1)“.

Lisas olevad valemid nummerdatakse iga lisa ulatuses eraldi. Valemi järjekorranumbrile peab eelnema lisa tähis.

NÄIDE 2 Kontrollväärtus arvutatakse valemiga (B.1).

5.7 Arvväärtused

Standardi tekstis võib täisarvud nullist kuni üheksani väljendada sõnadega, suuremad ja murdarvud numbritega. Siiski on soovitatav arvurohkes tekstis kõik arvud numbritega kirjutada. Füüsikaliste suuruste arvväärtused (näiteks $5 m/s$) ja tabelites esitatavad arvväärtused tuleb väljendada numbritega.

Murdarvud tuleks esitada kümnendmurdukena. Kui see pole otstarbekas, tuleb need kirjutada lihtmurruna ühele reale kaldkriipsuga, näiteks „ $7/32$ “.

Kümnendkohta tähistatakse komaga, näiteks „0,001“.

Viiest ja rohkemast numbrist koosnevad arvud jagatakse lugemise hõlbustamiseks alates komakohast ettepoole kolmekohalisteks rühmadeks, eraldades need rühmad tühikutega. Tabelis rühmitatakse ka neljast numbrist koosnevaid arve. Rühmitada tuleb ka täisarve, milles pole komakohta.

NÄIDE 1

4321

12 584

54 321,3456

654 321,7895

Arvväärtuste korrutamise näitamiseks tuleb kasutada korrutusmärki (\times), mitte punkti (\bullet) ega tähte x.

NÄIDE 2 $1,8 \times 10^{-3}$ (mitte aga $1,8 \cdot 10^{-3}$)

Arvväärtusi ega arvväärtusi ja nende juurde kuuluvaid mõõtühikuid ei tohi poolitada, st kanda üle järgmisele reale.

5.8 Mõõtühikud

Füüsikaliste suuruste väljendamisel lähtutakse rahvusvahelisest mõõtühikute süsteemist SI.

Rahvusvahelist ühikusüsteemi käsitlevate standardite nõuete kohaselt, mis langevad kokku ka Eesti õigekirjatavaga, jäetakse arvu ja mõõtühiku või selle lühendi või tähise vahele tühik, erandina kirjutatakse nurgakraadi, -minuti ja -sekundi tähised arvu ülaindeksisse.

NÄIDE 1 35 V, 156 m, 25 %, 16 °C, 57°17'44"

Arvude ja algebraliste tähiste vahele ei jäeta tühikut, näiteks 10*b*.

Liitühikutes võib korrutuspunkti asemel kasutada tühikut, erijuhtudel ka kokkukirjutamist (nt kWh, MVA).

Mõõtühikute jagamise puhul tekstireal kasutatakse kaldkriipsu või negatiivset astendajat. Mõõtühikute korrutamise näitamiseks kasutatakse punkti (\bullet). Kui nimetajas on korrutis, tuleb see panna sulgudesse.

NÄIDE 2 $m \bullet s^{-1}$, m/s, $kg/(m \bullet s^2)$

Kui standardi tekstis on kahel või enamal füüsikalise suuruse arvväärtusel sama mõõtühik, märgitakse see iga arvu juurde.

NÄIDE 3

laius 1 mm kuni 5 mm

pikkus 2,5 m kuni 3,5 m

plaadi mõõtmed 900 mm \times 600 mm \times 2 mm

Mõõtühikute tähised tuleb kirjutada ilma käändelõppudeta.

NÄIDE 4 10 kV pinge, 20 s jooksul

Kui käändelõpu ärajätmine võib põhjustada valestimõistmist, tuleb mõõtühiku nimetus käänatuna täielikult välja kirjutada.

NÄIDE 5

... lahjendada 100 milliliitrini (kuupsentimeetrini)

... lahjendatakse 65-protsendiseks

Mõõtühikud tuleb väljendada sõnadega, kui neile ei eelne arvvaärtust.

5.9 Mõõtmete ja lubatud hälvete näitamine

Parameetrite väärtused tuleb esitada lubatud hälvetega. Hälbed tuleb esitada selgelt ja ühemõtteliselt.

NÄIDE 1

80 mm ± 2 mm või (80 ± 2) mm

80₀⁺² mm

80 mm₋₂₅⁺⁵⁰ μm

Ühepoolselt piiratud suuruste korral on soovitatav kasutada väljendeid „mitte alla“, „mitte üle“; tabelites, skeemidel ja joonistel võib kasutada lühivormi „min“ ja „max“.

NÄIDE 2 Pindaktiivsete ainete osamass mitte alla 16 %.

5.10 Tekstisisesed märkused

Märkusi kasutatakse lisateabena jaotise sisu paremaks mõistmiseks. Märkused ei tohi sisaldada nõudeid.

Märkus peab paiknema pärast asjakohast jaotist või lõiku.

Üksikmärkust ei nummerdata, vaid see peab algama sõnaga „MÄRKUS“, mis paigutatakse märkuse esimesele reale. Kui ühe jaotise kohta on mitu üksteisele järgnevat märkust, tuleb need nummerdada. Igal märkuste rühmal peab olema eraldi numeratsioon.

Märkuse tekstis kasutatakse fondisuurust 10 punkti ja tabelduskoht pärast sõna „MÄRKUS“ on 2 cm (vajadusel rohkem).

NÄIDE

MÄRKUS

MÄRKUS 1

MÄRKUS 2

Märge „EE MÄRKUS“ peab eelnema igasugusele rahvuslikule lisateabele kogu standardi ulatuses. Tõlgitud standardi Eesti eessõnasse tuleks sel puhul kirjutada: „Standardi mõnedele sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatahisega EE“.

5.11 Joonealused märkused

Kui on vaja lisaselgitust mõne standardis toodud näitaja kohta, antakse see joonealuse märkusena.

Joonealuseid märkusi peaks olema võimalikult vähe ning need ei tohi sisaldada nõudeid.

Joonealuste märkuste tähistamisel tuleb kasutada kas kogu standardit läbivat järjestust või alustada numeratsiooni igalt leheküljelt uuesti.

Mõnel juhul võib segaduste vältimisteks kasutada üht või enam tärni (*, **) jne. Üle nelja täрни pole soovitatav kasutada.

Eesti standardi joonealused märkused peavad järgima ülevõetava standardi joonealuste märkuste esitamise viisi ja olema nendest eristamiseks tähistatud märkega „EE MÄRKUS“.

5.12 Märkused tabelite ja graafilise informatsiooni juures

Märkused tabelite ja graafilise informatsiooni (joonised, skeemid, graafikud) juures on sõltumatud märkustest tekstis ja võivad sisaldada nõudeid.

Tabeli juures olevad märkused tuleb paigutada vahetult pärast tabelit.

Iga tabeli või graafilise informatsiooni juures tuleb kasutada eraldi märkuste numeratsiooni.

5.13 Viited

Algmaterjali kordamise asemel tuleb võimalusel kasutada viiteid kas kogu dokumendile või selle osadele, et vältida vea või vastuolu ohtu ning mitte suurendada standardi mahtu. Kui kordamist pole võimalik vältida, tuleb täpselt näidata allikas.

Viidates standardis selle mingile osale, jaotisele jne, tuleb näidata selle tähis (järjekorranumber) järgmises sõnastuses:

„... jaotise x nõuete kohaselt ...“,

„... vt lisa x ...“,

„... antud joonisel x ...“,

„... toodud tabelis x ...“.

Kui standardi koostaja arust hõlbustab see lugemist, siis võivad numbrilised viited jaotistele, joonistele ja tabelitele olla poolpaksus kirjas.

Mõnele muule normdokumendile viidates tuleb anda ainult selle tähis ilma kinnitamisaastata. Dokumendi pealkiri, tähis koos kinnitamisaastaga või muud seda identifitseerivad andmed tuleb näidata jaotises „Normiviited“ (vt jaotis 4.9).

Ülevõetavas standardis olevad viited peavad Eesti standardis ja standardilaadses dokumendis jääma muutmata kujule (sh peavad viidatud standardite pealkirjad jääma algkeelde).

Informatsiooni nende Eesti standardite kohta, mis on vastavuses rahvusvaheliste standarditega, millele Euroopa standardis viidatakse, võib anda kas Eesti standardi eessõnas või lisas.

5.14 Näited

Näiteid kasutatakse sel juhul, kui need muudavad standardi arusaadavamaks või soodustavad info lühemat esitamist. Üksikut näidet ei nummerdata. Kui ühes jaotises on mitu üksteisele järgnevat näidet, tuleb need nummerdada.

Näite tekstis kasutatakse fondisuurust 10 punkti, tabelduskoht pärast sõna „NÄIDE“ on 2 cm (vajadusel rohkem).

NÄIDE Vt märkused.

5.15 Lühendid, tingtähised ja tingmärgid

Lühendeid võib kasutada ainult siis, kui nende kasutamine ei tekita segadust ega raskenda standardist arusaamist.

Kui standardis ei anta lühendite nimekirja eraldi peatükina (vt jaotis 4.11), võib lühendile vastava sõna esmakordsel esinemisel märkida lühendi sõna järele sulgudesse ja edaspidi kasutada ainult lühendit.

Üldkasutatavaid ja standarditud lühendeid võib kasutada ilma selgituseta.

Üldjuhul tuleks standardis kasutada õigusaktidega kehtestatud või standarditud tingtähiseid ja -märke.

Standardi tekstis tuleb parameetri tähistuse ees anda ka selle nimetus, näiteks „pikkus (*l*)“.

Vajaduse korral võib kasutada ka mittestandarditud tähiseid. Sel juhul tuleb nende tähendused selgitada peatükis „Tingtähised ja lühendid“ või anda nende selgitus otse tekstis.

Toodete (seadmete, aparaatide, materjalide jms) tähised (mark, mudel, tüüp) tuleb esitada nii, nagu need on märgitud tootel, selle pakendil või tehnilises dokumentatsioonis.

5.16 Muudatuse vormistus

Eelistatud on muudatuse vormistamine põhistandardiga konsolideeritud tekstina, seejuures tuleb jälgitavuse tagamiseks muudatused tekstis, tabelites või joonistel tähistada püstkriipsuga lehe välimisel veerisel või sümbolitega $\boxed{A_1}$ $\boxed{A_1}$ (CEN-i standardites tähistatakse muudatused sümbolitega $\boxed{A_1}$ $\boxed{A_1}$ ja CENELEC-i omades püstkriipsuga lehe välimisel veerisel). Selliselt koostatud terviktekst vormistatakse standardi uusväljaandena, lähtudes selle peatüki vormistamise nõuetest.

Standardi täiendamisel uute peatükkide, jaotiste, tabelitega jne või mõnede peatükkide, jaotiste, tabelite jne väljajätmisel ei tohi allesjäävate numeratsiooni muuta. Uued peatükid tuleb paigutada standardi lõppu, lisade ette, madalama tasemega jaotised vastavate jaotiste lõppu. Analoogselt paigutatakse ka uued tabelid ja graafiline informatsioon.

Uutele jaotistele, märkustele, näidetele ja graafilisele informatsioonile võib anda ka olemasoleva jaotise jne numbri, lisades sellele ladina väiketähe.

NÄIDE 1 Jaotis 2a, joonis 4a, tabel 3a.

Kui muudatusega kustutatakse kogu jaotis, lõik, tabel või joonis ja ülevõetavas standardis on säilitatud väljajäetud jaotiste, tabelite, jooniste jne pealkirjad/allkirjad ja järjekorranumbrid, tuleb kustutatud osa asemele kirjutada märged „*kustutatud muudatusega*“.

Kui muudatus avaldatakse (ka) omaette dokumendina, vormistatakse see analoogselt alusstandardiga. Muudatused peavad olema esitatud tegemise järjekorras.

Muutmisnõuete esitamisel kasutatakse sõnu ja väljendeid, nagu „asendada“, „lisada“, „tühistada“, „väljendada sõnastuses“. Neid sõnu sisaldavad laused kirjutatakse kursiivis.

NÄIDE 2 7 RAKENDATAVUS

Asendada selle jaotise teine lõik järgmise lõiguga:

Mõõtmisi tuleb rakendada seadme olulistele sidenditele tabelite 1 kuni 3 kohaselt. Mõõtmised tuleb sooritada üksnes siis, kui seadmel on sellised olulised sidendid olemas.

Standardile teist muudatust üldjuhul ei koostata, sel puhul vormistatakse uusväljaanne.

Tõlkemeetodil ülevõetava ja eraldi avaldatava muudatuse vormistus vastab originaalstandardi muudatuse vormistusele, muudatuse originaaltiitellehele eelneb sõltuvalt muudatuse mahust kas päistiitel eessõnaga või EVS-i tiitelleht ja eessõna selle pöördel.

6 PARANDUSE ÜLESEHITUS JA VORMISTUS

6.1 Paranduse tähis

Igale parandusele antakse tähis, mis esitatakse tiitellehe päises ja iga sisulehe päise välimisel nurgal. Standardite parandused tähistatakse eraldi paranduslehena avaldatava paranduse puhul järgmiselt: parandatava Eesti standardi või standardilaadse dokumendi tähis, kaldkriips (/), paranduse kinnitamise aasta:

EVS-EN 456:XXXX/AC:XXXX

Kavand tähistatakse eelneva lõigu kohaselt, kuid tähisesesse tuleb sobivasse kohta lisada „pr“:

EVS 888:XXXX/prAC:XXXX

Paranduse konsolideerimisel parandatava standardi tähis ei muutu.

6.2 Paranduse vormistus

Parandus tehakse standardi tekstis koos paranduslehe avaldamise ja teatise avaldamisega EVS Teatajas.

Varem avaldatud standardi parandus vormistatakse eraldi lehel ning standardi tekstis tehakse parandus, täiendades vastavalt ka standardi eessõna (tuleb osutada kõigile muudatustele ja parandustele, mis on standardi tekstis tehtud, samuti kirjeldada, kuidas need on eristatavad põhitekstist).

Parandused peavad paranduslehel olema esitatud tegemise järjekorras.

Paranduse leheküljenumbri näitavad ka lehekülgede koguarvu, näiteks lk 1/8, 2/8 jne. Muu küljendus on samasugune nagu standardil ja kavandil (vt lisa A).

Paranduse vormistuse näidet vt lisast L. Kui paranduse tekst on pikem kui üks leht, lähevad ICS-i grupp ning autoriõigusi puudutav info viimase lehe lõppu ja paranduse teksti lõpp tähistatakse kriipsudega.

Mitte-eestikeelsete ja mitte Standardikeskuses koostatud dokumentide parandusi EVS ümber ei vormista.

Lisa A (normlisa) Nõuded standardi küljendusele

Jõustumisteate ja ümbertrüki meetodil üle võetud standardite võõrkeelsed osad vormistatakse vastavalt nende standardimisorganisatsioonide vormistusnõuetele.

Standardi küljendus peab vastama järgnevale:

- formaat A4;
- peegelveerised:
 - all ja üleval 2,5 cm;
 - siseküljel 2,0 cm, välisküljel 1,5 cm;
- päise ja jaluse kaugus lehe äärest 1,2 cm;
- lõiguteksti (n-ö normaallaadi) font Cambria, suurus 11 punkti, rööpjoondus.

Pealkirjad, allkirjad, tabelid, valemid, joonealused märkused, lehekülgede numereerimine, registrid (terminid, tabelid, joonised), sisukord, lehekülgede sundvahed ja seksioonivahed peavad olema loodud tekstitöötlusprogrammi selleks ettenähtud vahenditega.

MÄRKUS Alusfail on allalaetav EVS-i veebilehe rubriigist „Standardi koostamisest huvitatule“:
<http://www.evs.ee/Standardimine/Standardikoostamisesthuvitatutele/tabid/207/Default.aspx>.

Tiitellehel peab tekst olema suurusega 19 punkti, v.a info standardi avaldamise / jõustumise kohta, mis on suurusega 10 punkti. Eestikeelse ja ingliskeelse pealkirja vahe peab olema 28 punkti, standardi avaldamise / jõustumise info ja eestikeelse pealkirja vahe 220 punkti .

Kõigis standardi osades tuleb kasutada fonti Cambria, tähesuurus tekstilõikudes 11 punkti, esimese taseme (peatükkide) pealkirjades 13 punkti, teise taseme (jaotiste) pealkirjades 12, kolmanda (ja vajadusel järgnevate) tasemete (jaotiste) pealkirjades 11 punkti, märkustes, ka joonealustes märkustes 10 punkti, tabelites vastavalt vajadusele (8–11) punkti. Esimese taseme pealkirjades kasutatakse suurtähti.

Pealkirjade tabelduskohad on järgmised:

- 1. astme pealkirjal 0,76 cm;
- 2. astme pealkirjal 0,95 cm;
- 3. astme pealkirjal 1,16 cm;
- 4. astme pealkirjal 1,66 cm;
- 5. astme pealkirjal 1,9 cm;
- 6. astme pealkirjal 2,54 cm;
- 7. astme pealkirjal 3 cm jne.

Lõiguvahed on järgmised:

- enne lõiku 0 punkti, esimese taseme pealkirjadel 12 punkti;
- pärast lõiku 12 punkti.

Reasamm lõigu sees 11,5 punkti, määranguga „vähemalt“.

Tuleks vältida tühilõikude kasutamist lõiguvahede määramiseks. Eelnimetatust erinevaid (väiksemaid) lõiguvahesid võib kasutada tabelites ja loendites.

Lisas A kirjeldatud vormistusreeglitest võib erijuhtudel kõrvale kalduda, kui see hõlbustab standardi ülevõttu või kasutamist, näiteks kui standard on avaldatud eripäraseid vormistusreegleid kasutades või kui standard on kahe- või enamakeelne.

NÄIDE Muudetud kirjastiil tõlkemeetodil ülevõetava standardi kirjastiili kohaselt.

Lisa B
(normlisa)
Nõuded standardi tõlkele

Standardi tõlke ülesehitus (teksti jaotamine jaotisteks, jaotiste nummerdus ja paigutus) peab vastama tõlkemeetodil ülevõetavale algstandardile.

Standardi tõlkimisel tuleb võimaluse korral jätta lausete arv samaks nagu ülevõetavas standardis. Kui grammatikareeglid ja sisuline selgus seda nõuavad, võib lausestust muuta ühe lõigu piires.

Standardi tõlkimisel tuleb lähtuda varasemates Eesti standardites või standardilaadsetes dokumentides kasutatud standardsetest terminitest. Muutmist vajavatele või tõlkimise käigus muudetud terminitele tuleb juhtida vastava valdkonna tehnilise komitee või selle puudumisel Eesti Standardikeskuse tähelepanu. Kui eestikeelse terminina võetakse kasutusele uudissõna, tuleb osalisi teavitada ka uudissõna loomise käigust ja kasutamise põhjendustest.

Kui võõrkeelsel terminil puudub eestikeelne standarditud vaste, tuleb kasutada autoriteetsetes (vastava eriala asjatundjate ja keeleteadlaste koostöös valminud) sõnastikes, teatmikes jne toodud terminitõlkeid. Soovitatav on Eesti Standardikeskusele esitada terminileht, kus on näidatud, milline väljaanne on võetud termini tõlkimise aluseks.

Normiviidetes ja kirjanduses loetletud dokumentide pealkirju ei tõlgita. Kui viidatud standard on avaldatud eestikeelsena, on soovitatav lisada EE märkusena viide Eesti standardile või standardilaadsele dokumendile koos eestikeelse pealkirjaga.

Standardite tekstides tuleb korduvate fraaside tõlkimisel kasutada ühesugust sõnastust. Järgnevalt on esitatud näited enim kasutatavate sõnade ja fraaside soovitatavatest tõlgetest.

Tabel B. 1 — Tõlkesoovitused

This document (EN 13231:2006) has been prepared by Technical Committee CEN/TC 256 "Railway applications", the secretariat of which is held by DIN.	Dokumendi (EN 13231:2006) on koostanud tehniline komitee CEN/TC 256 „Raudteealased rakendused“, mille sekretariaati haldab DIN.
This European Standard was prepared by CENELEC BTTF 128-2, Erection and operation of electrical test equipment. It was submitted to the formal vote and was approved by CENELEC as EN 50191 on 2010-10-01.	Selle Euroopa standardi on koostanud CENELEC-i tehnilise nõukoja töörühm BTTF 128-2 „Erection and operation of electrical test equipment“. Standardikavandi tekst on esitatud formaalsele hääletusele ja CENELEC on selle 01.10.2010 üle võtnud standardina EN 50482.
The text of document 64/1752/FDIS, future edition 1 of IEC 60364-7-718, prepared by IEC/TC 64 "Electrical installations and protection against electric shock" was submitted to the IEC-CENELEC parallel vote and approved by CENELEC as HD 60364-7-718:2013.	IEC tehnilise komitee TC 64 „Electrical installations and protection against electric shock“ koostatud dokumendi 64/1752/FDIS tekst, rahvusvahelise standardi IEC 60364-7-718 tulevane esimene väljaanne on esitatud IEC ja CENELEC-i paralleelsele hääletusele ja CENELEC on selle üle võtnud standardina HD 60364-7-718:2013.

Tabel B.1 (järg)

A draft amendment, prepared by SC 64B, Electrical installations and protection against electric shock – Protection against thermal effects, of Technical Committee CENELEC TC 64, Electrical installations and protection against electric shock, was submitted to the formal vote.	CENELEC-i tehnilise komitee TC 64 „Electrical installations and protection against electric shock“ alamkomitee SC 64B „Electrical installations and protection against electric shock – Protection against thermal effects“ koostatud muudatuse kavand on esitatud formaalsele hääletusele.
This European Standard shall be given the status of a national standard, either by publication of an identical text or by endorsement, at the latest by June 2006, and conflicting national standards shall be withdrawn at the latest by June 2006.	Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2006. a juuniks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2006. a juuniks.
This document supersedes EN 13286-2:2004.	See dokument asendab standardit EN 13286-2:2004.
The following dates were fixed: — latest date by which the EN has to be implemented at national level by publication of an identical national standard or by endorsement (dop) 2008-10-01 — latest date by which the national standards conflicting with the EN have to be withdrawn (dow) 2010-10-01	Kehtestati järgmised tähtpäevad: — viimane tähtpäev Euroopa standardi kehtestamiseks riigi tasandil identse rahvusliku standardi avaldamisega või jõustumisteate meetodil kinnitamisega (dop) 2008-10-01 — viimane tähtpäev Euroopa standardiga vastuolus olevate rahvuslike standardite tühistamiseks (dow) 2010-10-01
— latest date by which the existence of the HD has to be announced at national level (doa) 2011-07-24	— viimane tähtpäev harmoneerimisdokumendi olemasolu teatavakstegemiseks riigi tasandil (doa) 2011-07-24
According to the CEN/CENELEC Internal Regulations, the national standards organizations of the following countries are bound to implement this European Standard: Austria, ...	CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, ... (riiginimed eesti tähestiku järjekorras).
The text of ISO 13370:2007 has been approved by CEN as a EN ISO 13370:2007 without any modification.	CEN on standardi ISO 13370:2007 teksti muutmata kujul üle võtnud standardina EN ISO 13370:2007.
The text of the International Standard IEC 60027-7:2010 was approved by CENELEC as a European Standard without any modification.	CENELEC on rahvusvahelise standardi IEC 61557-10:2000 teksti muutmata kujul üle võtnud Euroopa standardina.
The text of the International Standard IEC 60204-1:2005 was approved by CENELEC as a European Standard with agreed common modifications as given below.	CENELEC on rahvusvahelise standardi IEC 60204-1:2005 teksti koos allpool toodud kokkulepitud ühismuutustega üle võtnud Euroopa standardina.
This document (HD 60364-7-710:2012) consists of the text of IEC 60364 7 710:2002 prepared by IEC/TC 64 "Electrical installations and protection against electric shock", together with the common modifications prepared by CLC/TC 64, "Electrical installations and protection against electric shock".	See dokument HD 60364-7-710:2012 koosneb IEC tehnilise komitee TC 64 „Electrical installations and protection against electric shock“ koostatud standardi IEC 60364-7-710:2002 ja CENELEC-i tehnilise komitee TC 64 „Electrical installations and protection against electric shock“ koostatud ühismuutuste tekstist.

Tabel B.1 (järg)

In this document, the common modifications to the International Standard are indicated by a vertical line in the left margin of the text.	Selles standardis on rahvusvahelise standardi ühismuutused tähistatud püstkriipsuga teksti vasakul veerisel.
In this document, the modifications to the International Standard are indicated by a vertical line in the left margin.	Selles standardis on muutused võrreldes IEC standardiga tähistatud püstkriipsuga lehe vasakul veerisel.
In the official version, for Bibliography, the following notes have to be added for the standards indicated:	Ametliku väljaande kirjanduse loetelus tuleb viidatud standarditele lisada alljärgnevad märkused:
Harmonized as EN 60570:2003 (modified).	Harmoneeritud kui EN 60570:2003 (muudetud).
Harmonized as EN 60909-0:2001 (not modified).	Harmoneeritud kui EN 60909-0:2001 (muutmata).
Harmonized as EN 61439 series (partly modified).	Harmoneeritud EN 61439 sarjas (osaliselt muudetud).
Annex ZA has been added by CENELEC.	Lisa ZA on lisanud CENELEC.
For the relationship with EU Directive see informative Annex ZZ, which is an integral part of this document.	Teave EL-i direktiivi kohta on esitatud teatmelisas ZZ, mis on selle dokumendi lahutamatu osa.
The main changes with respect to HD 60364-7-717:2004 are as follows:	Peamised muudatused võrreldes harmoneerimis-dokumendiga HD 60364-7-717:2004 on järgmised:
The significant technical changes with respect to EN 60079-19:2007 are as follows:	Olulised tehnilised muudatused võrreldes standardiga EN 60079-19:2007 on järgmised:
Significant changes between this document and EN 12464-2:2007 are:	Selle dokumendi olulisemad muudatused võrreldes standardiga EN 12464-2:2007 on järgmised:
ISO (the International Organization for Standardization) is a worldwide federation of national standards bodies (ISO member bodies). The work of preparing International Standards is normally carried out through ISO technical committees. Each member body interested in a subject for which a technical committee has been established has the right to be represented on that committee. International organizations, governmental and non-governmental, in liaison with ISO, also take part in the work. ISO collaborates closely with the International Electrotechnical Commission (IEC) on all matters of electrotechnical standardization.	ISO (<i>International Organization for Standardization</i>) on ülemaailmne rahvuslike standardimis-organisatsioonide (ISO rahvuslike liikmes-organisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmes-organisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised, riiklikud ja valitsusvälised organisatsioonid. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).
International Standards are drafted in accordance with the rules given in the ISO/IEC Directives, Part 2.	Rahvusvahelised standardid kavandatakse ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud reeglite kohaselt.

Tabel B.1 (järg)

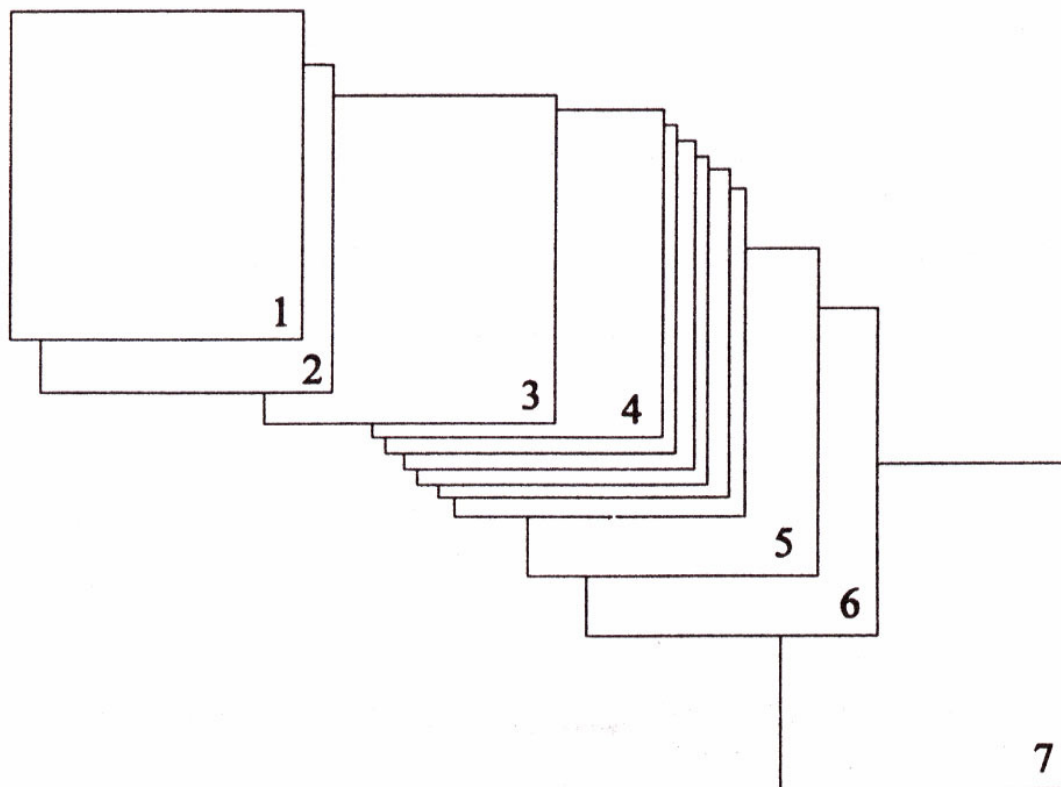
The main task of technical committees is to prepare International Standards. Draft International Standards adopted by the technical committees are circulated to the member bodies for voting. Publication as an International Standard requires approval by at least 75 % of the member bodies casting a vote.	Tehniliste komiteede põhiülesanne on rahvusvaheliste standardite koostamine. Tehnilistes komiteedes vastuvõetud rahvusvahelised standardikavandid saadetakse hääletamiseks rahvuslikele liikmesorganisatsioonidele. Avaldamine rahvusvahelise standardina nõuab, et hääletusel osalenud rahvuslikest liikmesorganisatsioonidest kiidaks selle heaks vähemalt 75 %.
Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. ISO shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights.	Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse subjekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest.
Scope	Käsitlusala
Normative references	Normiviited
The following referenced documents are indispensable for the application of this document. For dated references, only the edition cited applies. For undated references, the latest edition of the referenced document (including any amendments) applies.	Alljärgnevalt nimetatud dokumendid on vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.
The following referenced documents, where applicable, are indispensable for the application of this document. For dated references, only the edition cited applies. For undated references, the latest edition of the referenced document (including any amendments) applies.	Alljärgnevalt nimetatud dokumendid, kui need on rakendatavad, on vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.
The following documents, in whole or in part, are normatively referenced in this document and are indispensable for its application. For dated references, only the edition cited applies. For undated references, the latest edition of the referenced document (including any amendments) applies.	Alljärgnevalt loetletud dokumendid, mille kohta on standardis esitatud normiviited, on kas terveniisti või osaliselt vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.
Terms and definitions	Terminid ja määratlused
For the purposes of this document, the following terms and definitions apply.	Standardi rakendamisel kasutatakse alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi.
For the purposes of this document, the terms and definitions given in IEC 60050 and the following apply.	Standardi rakendamisel kasutatakse standardis IEC 60050 ning alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi.
General	Üldist, Üldnõuded
Annex A (informative)	Lisa A (teatmelisa)

Tabel B.1 (järg)

Annex A (normative)	Lisa A (normlisa)
Key	Selgitused
Special national condition: National characteristic or practice that cannot be changed even over a long period, e. g. climatic conditions, electrical earthing conditions.	Rahvuslikud eritingimused tulenevad tegelikkuses valitsevatest asjaoludest, mida ei saa isegi pika aja jooksul muuta, nagu kliimaolud ja elektrilise maandamise võimalused.
If it affects harmonization, it forms part of Harmonization Document.	Kui need mõjutavad standardi harmoneerimist, kuuluvad nad eraldi osana harmoneerimisdokumendi juurde.
For the countries in which the relevant special national conditions apply these provisions are normative, for other countries they are informative.	Riikidele, kus kehtivad vastavad rahvuslikud eritingimused, on see lisa normatiivne, teistele riikidele aga teatmeline.
A-deviation: National deviation due to regulations, the alteration of which is for the time being outside the competence of the CENELEC national member.	A-kõrvalekalle on riigi õigusaktidest tingitud erinevus, mille muutmine on praegusel ajal väljaspool CENELEC-i liikmesorganisatsiooni pädevust.
This European Standard does not fall under any Directive of the EU.	See Euroopa standard ei kuulu ühegi Euroopa Liidu direktiivi alla.
In the relevant CEN-CENELEC countries these A-deviations are valid instead of the provisions of the European Standard until they have been removed.	Alljärgnevad A-kõrvalekalded kehtivad vastavates CEN-i/CENELEC-i maades selle harmoneerimisdokumendi nõuete asemel kuni tühistamiseni.
This document has been prepared under a mandate given to CEN by the European Commission and the European Free Trade Association and supports essential requirements of EC Directive(s):	Standard on koostatud mandaadi alusel, mille on Euroopa Standardimiskomitee (CEN) andnud Euroopa Komisjon ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon, ja see toetab EL-i direktiivi(de) olulisi nõudeid:
This European Standard incorporates by dated or undated reference, provisions from other publications. These normative references are cited at the appropriate places in the text and the publications are listed hereafter. For dated references, subsequent amendments to or revisions of any of these publications apply to this European Standard only when incorporated in it by amendment or revision. For undated references the latest edition of the publication referred to applies (including amendments).	Standard sisaldab dateeritud ja dateerimata viidete abil muude väljaannete sätteid. Need normiviited on osundatud teksti sobivates kohtades ning väljaanded on loetletud allpool. Dateeritud viidete hilisemad muudatused ja uustöötused rakenduvad selles standardis üksnes muudatuse või uustöötuse kaudu. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos kõigi muudatustega.
When an international publication has been modified by common modifications, indicated by (mod), the relevant EN/HD applies.	Kui rahvusvahelist standardit on ühismuutustega muudetud (tähis mod), kehtib vastav Euroopa standard (EN) või harmoneerimisdokument (HD).
Bibliography	Kirjandus

Lisa C
(teatmelisa)
Eesti standardiks ülevõetud standardi ülesehitus

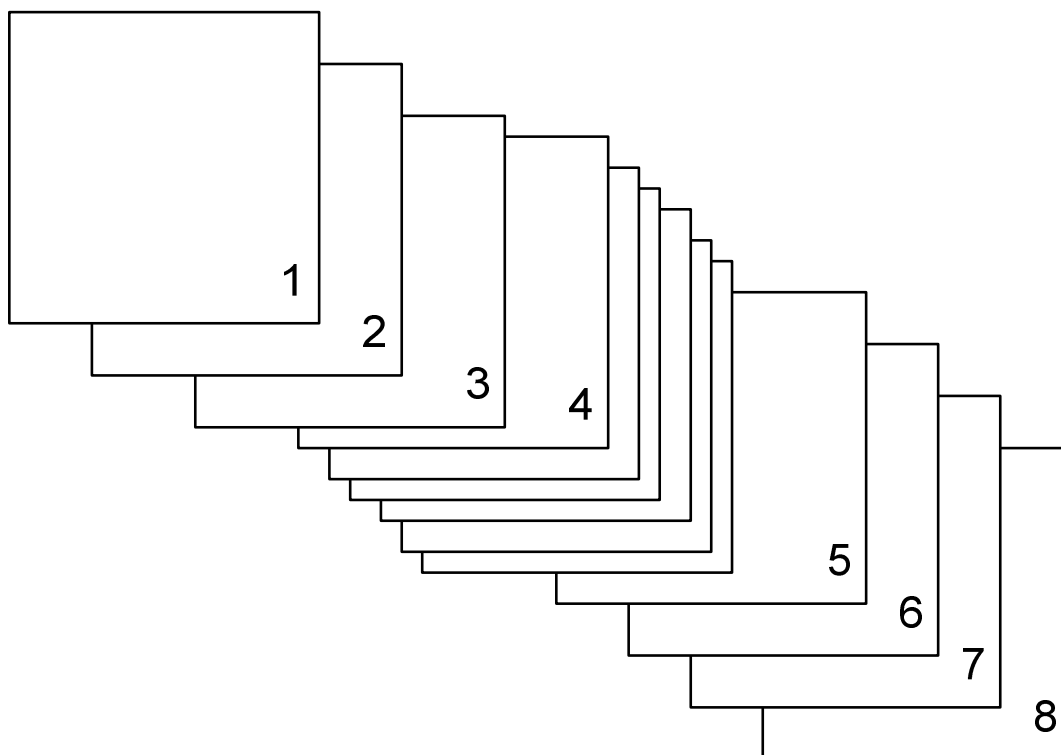
C.1 Eesti standardi ülesehitus Euroopa või rahvusvahelise standardi ülevõtmisel

Selgitused:

- 1 Eesti standardi tiitelleht;
- 2 Eesti standardi eessõna;
- 3 Euroopa standardi originaaltiitelleht (ei kasutata rahvusvaheliste standardite ülevõtul);
- 4 Ülevõetava standardi tekst (sisukord, eessõna, põhiosa);
- 5 Ülevõetava standardi normlisad;
- 6 Ülevõetava standardi teatmelisad;
- 7 Eesti standardi rahvuslikud lisad ja tagaakaas.

C.2 Eesti standardi ülesehitus Euroopa standardina jõustatud rahvusvahelise standardi ülevõtmisel

Selgitused:

- 1 Eesti standardi tiitelleht;
- 2 Eesti standardi eessõna;
- 3 Euroopa standardi originaaltiitelleht;
- 4 vajaduse korral sisukord, Euroopa standardi eessõna, teade rahvusvahelise standardi Euroopa standardina jõustamise kohta;
- 5 Euroopa standardi põhiosa (kui on);
- 6 Euroopa standardis sisalduv rahvusvahelise standardi tekst ilma tiitellehe ja eessõnata;
- 7 Euroopa standardi lisad (kui on);
- 8 Eesti standardi rahvuslikud lisad ja tagakaas.

Joonis käib tõlkemeetodil ülevõetud standardi ülesehituse kohta. Jõustumisteate meetodi korral on ülesehitus alates punktist 4 kuni punktini 7 ülaltoodud joonisest erinev: Euroopa standardi eessõna, teade rahvusvahelise standardi Euroopa standardina jõustamise kohta, Euroopa standardi põhiosa (kui on), Euroopa standardi lisad (kui on), sisukord, Euroopa standardis sisalduv rahvusvahelise standardi tekst ilma tiitellehe ja eessõnata.

Lisa D
(teatmelisa)
Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide Euroopa standardi
jõustumise teate meetodil ülevõtu korral

EESTI STANDARD

EVS-EN 1906:2012

AKNA- JA UKSETARVIKUD

Ukselingid ja -nupud

Nõuded ja katsemeetodid

Building hardware

Lever handles and knob furniture

Requirements and test method

EESTI STANDARDI EESSÕNA**NATIONAL FOREWORD**

See Eesti standard EVS-EN 1906:2012 sisaldab Euroopa standardi EN 1906:2012 ingliskeelset teksti.	This Estonian standard EVS-EN 1906:2012 consists of the English text of the European standard EN 1906:2012.
Standard on jõustunud sellekohase teate avaldamisega EVS Teatajas.	This standard has been endorsed with a notification published in the official bulletin of the Estonian Centre for Standardisation.
Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 02.05.2012.	Date of Availability of the European standard is 02.05.2012.
Standard on kättesaadav Eesti Standardikeskusest.	The standard is available from the Estonian Centre for Standardisation.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 91.190

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:
Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

The right to reproduce and distribute standards belongs to the Estonian Centre for Standardisation

No part of this publication may be reproduced or utilized in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, without a written permission from the Estonian Centre for Standardisation.

If you have any questions about copyright, please contact Estonian Centre for Standardisation:
Aru 10, 10317 Tallinn, Estonia; homepage www.evs.ee; phone +372 605 5050; e-mail info@evs.ee

**Lisa E
(teatmelisa)**

**Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide
rahvusvahelise standardi ümbertrüki meetodil ülevõtu korral**

EESTI STANDARD

EVS-ISO 18593:2010

**TOIDU JA LOOMASÖÖTADE MIKROBIOLOOGIA
Pindadelt kontaktplaatide ja tamponidega proovivõtu
horisontaalmeetodid**

**Microbiology of food and animal feeding stuffs
Horizontal methods for sampling techniques from
surfaces using contact plates and swabs
(ISO 18593:2004)**

EESTI STANDARDI EESSÕNA**NATIONAL FOREWORD**

<p>See Eesti standard EVS-ISO 18593:2010 „Toidu ja loomasöötade mikrobioloogia. Pindadelt kontaktplaatide ja tamponidega proovivõtu horisontaalmeetodid“ sisaldab rahvusvahelise standardi ISO 18593:2004 „Microbiology of food and animal feeding stuffs – Horizontal methods for sampling techniques from surfaces using contact plates and swabs“ [ning selle muudatuse ja/või paranduse ISO XXXX/Amd.X:XXXX/Cor X:XXXX identset/modifitseeritud ingliskeelset teksti]. (MOD puhul: muudatuste ulatus ja kirjeldus on esitatud standardi eessõnas.)</p> <p>Ettepaneku rahvusvahelise standardi ümbertrüki meetodil ülevõtuks on esitanud [EVS/TK vm], standardi avaldamist on korraldanud Eesti Standardikeskus.</p> <p>Standard EVS-ISO 18593:2010 on jõustunud sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2010. aasta oktoobrikuu numbris.</p> <p>Standard on kättesaadav Eesti Standardikeskusest.</p>	<p>This Estonian Standard EVS-ISO 18593:2010 consists of the identical/modified English text of the International Standard ISO 18593:2004 „Microbiology of food and animal feeding stuffs – Horizontal methods for sampling techniques from surfaces using contact plates and swabs“ [including its Amendment and/or Corrigendum ISO XXXX/Amd.X:XXXX/Cor X:XXXX]. (In case of MOD: See the national foreword for details on modifications.)</p> <p>Proposal to adopt the International Standard by reprint method has been presented by [EVS/TK ...], the Estonian standard has been published by the Estonian Centre for Standardisation.</p> <p>Standard EVS-ISO 18593:2010 has been endorsed with a notification published in the October 2010 issue of the official bulletin of the Estonian Centre for Standardisation.</p> <p>This standard is available from the Estonian Centre for Standardisation.</p>
--	---

Käsitlusala

.....

Selles standardis on tehtud järgmised (toimetustlikud) muudatused:

.....

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 07.100.30

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:
Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

The right to reproduce and distribute standards belongs to the Estonian Centre for Standardisation

No part of this publication may be reproduced or utilized in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, without a written permission from the Estonian Centre for Standardisation.

If you have any questions about copyright, please contact Estonian Centre for Standardisation:
Aru 10, 10317 Tallinn, Estonia; homepage www.evs.ee; phone +372 605 5050; e-mail info@evs.ee

Lisa F
(teatmelisa)
Tõlkemeetodil Eesti standardiks ülevõetud standardi vormistamise näide

F.1 Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide Euroopa standardi tõlkemeetodil ülevõtmisel

EESTI STANDARD

EVS-EN 12697-16:2004

Avaldatud eesti keeles: juuni 2014
Jõustunud Eesti standardina: november 2004

ASFALTSEGUD

Kuuma asfaltsegu katsemeetodid

Osa 16: Vastupanu naastrehvide toimele

Bituminous mixtures

Test methods for hot mix asphalt

Part 16: Abrasion by studded tyres

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN 12697-16:2004 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles novembris 2004;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2014. aasta juunikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 31 „Teedeala“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud Vello Mespak, eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud EVS/TK 31, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 31.

[Eesti standardi avaldamisega seotud lisainfo – rahvuslikud lisad jmt]

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN 12697-16:2004 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 07.07.2004.

Date of Availability of the European Standard EN 12697-16:2004 is 07.07.2004.

See standard on Euroopa standardi EN 12697-16:2004 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 12697-16:2004. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 93.080.20

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:
Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

Kui ülevõetavasse standardisse on sisse viidud standardile koostatud muudatused või parandused, tuleb eessõnas nendele viidata ja muuta eessõna järgmiselt:

See Eesti standard on [Euroopa] standardi [EN 13032-1:2004] ja standardi [muudatuse A1:2006] [inglis]keelsete tekstide [sisu poolest identne] konsolideeritud tõlge eesti keelde ja ...

F.2 Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide rahvusvahelise standardi tõlkemeetodil ülevõtmisel

EESTI STANDARD

EVS-ISO 10957:2010

Avaldatud eesti keeles: juuli 2010
Jõustunud Eesti standardina: juuli 2010

INFORMATSIOON JA DOKUMENTATSIOON
Rahvusvaheline noodiväljaande
standardnumber (ISMN)

Information and documentation
International standard music number (ISMN)
(ISO 10957:2009)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- rahvusvahelise standardi ISO 10957:2009 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2010. aasta juulikuu numbris.²

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 22 „Informatsioon ja dokumentatsioon“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Kultuuriministerium ja Rahvusraamatukogu.

Standardi on tõlkinud Mari Kannusaar, eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud [eksperdi nimi, TK], standardi on heaks kiitnud EVS/TK 22.

[Eesti standardi avaldamisega seotud lisainfo – rahvuslikud lisad jmt]

See standard on rahvusvahelise standardi ISO 10957:2009 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the International Standard ISO 10957:2009. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 01.140.20

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:
Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

² Juhul, kui rahvusvaheline standard on varem jõustumisteate või ümbertrüki meetodil üle võetud, tuleb selle lause asemel eessõnasse kirjutada järgnevad kaks lauset:

- jõustunud Eesti standardina inglise keeles [jaanuaris 2010];
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja [2010]. aasta [juuli]kuu numbris.

Lisa G
(teatmelisa)
Eestis ülevõetud tehnilise spetsifikatsiooni ja tehnilise aruande vormistamise
näide

G.1 CEN-i tehnilise spetsifikatsiooni tiitellehe ja eessõna vormistamise näide

TEHNILINE SPETSIFIKATSIOON **CEN/TS 15293:2011**

Avaldatud eesti keeles: aprill 2011

MOOTORIKÜTUSED
Etanool (E85)
Nõuded ja katsemeetodid

Automotive fuels
Ethanol (E85) automotive fuel
Requirements and test methods

EESSÕNA TEHNILISE SPETSIFIKATSIOONI EESTIKEELSELE VÄLJAANDELE

See väljaanne on

- CEN-i tehnilise spetsifikatsiooni CEN/TS 15293:2011 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2011. aasta aprillikuu numbris.

Dokumendi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 37 „Kütuste ja määrdeainete kvaliteet“, dokumendi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Dokumendi on tõlkinud diplomeeritud keemik Jürgen Slet, BSc, dokumendi on heaks kiitnud EVS/TK 37.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud CEN-i tehnilise spetsifikatsiooni CEN/TS 15293:2011 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 09.02.2011.

Date of Availability of the CEN Technical Specification CEN/TS 15293:2011 is 09.02.2011.

See dokument on CEN-i tehnilise spetsifikatsiooni CEN/TS 15293:2011 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus.

This document is the Estonian [et] version of the CEN Technical Specification CEN/TS 15293:2011. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation.

Tagasisidet tehnilise spetsifikatsiooni sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 75.160.20

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

G.2 ISO/IEC tehnilise aruande tiitellehe ja eessõna vormistamise näide

TEHNILINE ARUANNE

ISO/IEC TR 29138-1:2009

Avaldatud eesti keeles: veebruar 2011

INFOTEHNOLOOGIA

Ligipääsetavusnõuded puuetega inimestele

Osa 1: Kasutajate vajaduste kokkuvõte

Information technology

Accessibility considerations for people with disabilities

Part 1: User needs summary

(ISO/IEC TR 29138-1:2009)

EESSÕNA TEHNILISE ARUANDE EESTIKEELSELE VÄLJAANDELE

See väljaanne on

- ISO/IEC tehnilise aruande ISO/IEC TR 29138-1:2009 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2011. aasta veebruarikuu numbris.

Dokumendi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 4 „Infotehnoloogia“, dokumendi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Dokumendi on tõlkinud Kaido Kikkas, eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud Argo Mund, dokumendi on heaks kiitnud EVS/TK 4.

See dokument on ISO/IEC tehnilise aruande ISO/IEC TR 29138-1:2009 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus.

This document is the Estonian [et] version of the ISO/IEC Technical Report ISO/IEC TR 29138-1:2009. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation.

Tagasisidet tehnilise aruande sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 11.180.99

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

Lisa H
(teatmelisa)
Algupärase Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide

EESTI STANDARD

EVS 867:2011

RAUDTEEALASED RAKENDUSED
Reisijate ooteplatvormid

Railway applications
Passenger platforms

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- [koostatud esimest korda] / standardi EVS 867:2003+A1:2007+A2:2009 uustöötlus;
- jõustunud sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2011. aasta aprillikuu numbris.

Standardi koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 16 „Raudtee“, standardi koostamist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Tehnilise Järelevalve Amet.

Standardi on koostanud [EVS/TK nr, töörühm, organisatsioon vm], kavandi ekspertiisi on teinud [EVS/TK nr, eksperdi nimi vm], standardi on heaks kiitnud [EVS/TK nr, EVS/PK, organisatsioon vms].

[Standardi avaldamisega seotud lisainfo: olulised muudatused võrreldes asendatud standardiga; koostamise aluseks olnud standardid vm dokumendid jne].

Standardi mõni osa või mõni standardis kirjeldatud lahendus võib olla patendiõiguse subjekt. EVS ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 45.020

Vajadusel teave standardi koostamise aluseks olevate dokumentide säärasel viisil kasutamise lubade kohta.

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

**Lisa J
(teatmelisa)**

Värvilisi jooniseid sisaldavate standardite tiitellehe ja eessõna vormistamise näide

EESTI STANDARD

EVS 907:2010

Sisaldab värvilisi
lehekülgi

RAJATISE EHITUSPROJEKT

Infrastructure/civil engineering project

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- koostatud esimest korda / [standardi EVS XXX:XXXX uustöötlus];
- jõustunud sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2010. aasta juunikuu numbris.

Standardi koostamise ettepaneku on esitanud Eesti Projektbüroode Liit, standardi koostamist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on koostanud [EVS/TK nr ja nimetus, töörühm, organisatsioon vm], kavandi ekspertiisi on teinud [EVS/TK nr, eksperdi nimi vm], standardi on heaks kiitnud [EVS/TK nr, EVS/PK, organisatsioon vms].

[Standardi avaldamisega seotud lisainfo: olulised muudatused võrreldes asendatud standardiga; koostamise aluseks olnud standardid vm dokumendid jne].

Dokument sisaldab värve, mis on vajalikud selle sisu õigesti mõistmisel. Seepärast tuleks dokumenti printida värviprinteriga.

Standardi mõni osa või mõni standardis kirjeldatud lahendus võib olla patendiõiguse subjekt. EVS ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 91.020

Vajadusel teave standardi koostamise aluseks olevate dokumentide säärasel viisil kasutamise lubade kohta.

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

Lisa K
(teatmelisa)
Standardi tagakaane näide

standard@evs.ee
www.evs.ee

Lisa L
(teatmelisa)
Paranduse näide

PARANDUS**EVS-ISO 16000-17:2012/AC:2013****SISEÕHK**

Osa 17: Hallitussente avastamine ja loendamine
Külvipõhine meetod

Indoor air

Part 17: Detection and enumeration of moulds
Culture-based method
(ISO 16000-17:2008)

Teatis paranduse kohta on avaldatud EVS Teataja 2013. aasta aprillikuu numbris.

1. Jaotis 7.3 „Inkubeerimine“

Asendada esimese lõigu esimene lause järgmiselt:

Inkubeerida agartasse põhjad allapoole inkubaatoris temperatuuril (25 ± 3) °C 7 päeva.

ICS 13.040.20

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:

Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

1/1

Kui tõlgitud parandusse lisatakse ka parandused, mis puudutavad vaid parandatava standardi Eesti tõlget, tuleb kasutada järgmist lauset: „See parandus on koostatud [Euroopa standardi EN 1996-1-1:2005 „Eurocode 6 – Design of masonry structures – Part 1-1: General rules for reinforced and unreinforced masonry structures“] eestikeelsele versioonile. Teatis paranduse kohta on avaldatud EVS Teataja [2010. aasta oktoobrikuu] numbris.“

Kirjandus

- [1] CEN/CENELEC Internal Regulations — Part 3: Rules for the structure and drafting of CEN-CENELEC publications, 2011, parandatud versioon
- [2] EVS 8:2008. Infotehnoloogia reeglid eesti keele ja kultuuri keskkonnas
- [3] EVS 758:2009. Metroloogia. Terminid ja määratlused
- [4] EVS 882-1:2013. Informatsioon ja dokumentatsioon. Dokumendielemendid ja vorminõuded. Osa 1: Kiri
- [5] EVS-EN 60027 (kõik osad). Elektrotehnikas kasutatavad tähised
- [6] EVS-EN 61082-1:2006. Preparation of documents used in electrotechnology — Part 1: Rules
- [7] EVS-EN 61355-1:2008. Classification and designation of documents for plants, systems and equipment — Part 1: Rules and classification tables
- [8] EVS-EN ISO 216:2007. Writing paper and certain classes of printed matter — Trimmed sizes — A and B series, and indication of machine direction (ISO 216:2007)
- [9] EVS-EN ISO 3098-2:2000. Technical product documentation — Lettering — Part 2: Latin alphabet, numeral and marks (ISO 3098-2:2000)
- [10] EVS-EN ISO 3166-1:2007. Maade ja nende jaotiste nimetuste tähised. Osa 1: Maatähised (ISO 3166-1:2006)
- [11] EVS-EN ISO 6433:2012. Technical product documentation — Part references (ISO 6433:2012)
- [12] EVS-EN ISO/IEC 17000:2005. Vastavushindamine. Sõnavara ja üldpõhimõtted (ISO/IEC 17000:2004)
- [13] EVS-ISO 7000:2009. Seadmetel kasutatavad graafilised sümbolid. Loetelu ja ülevaade (ISO 7000:2004)
- [14] ISO 78-2:1999. Chemistry — Layouts for standards — Part 2: Methods of chemical analysis
- [15] ISO 128-30:2001. Technical drawings — General principles of presentation — Part 30: Basic conventions for views
- [16] ISO 128-34:2001. Technical drawings — General principles of presentation — Part 34: Views on mechanical engineering drawings
- [17] ISO 128-40:2001. Technical drawings — General principles of presentation — Part 40: Basic conventions for cuts and sections
- [18] ISO 128-44:2001. Technical drawings — General principles of presentation — Part 44: Sections on mechanical engineering drawings
- [19] ISO 639 (kõik osad). Codes for the representation of names of languages
- [20] ISO 690:2010. Information and documentation — Guidelines for bibliographic references and citations to information resources

- [21] ISO 704:2009. Terminology work — Principles and methods
- [22] ISO 10241-1:2011. Terminological entries in standards — Part 1: General requirements and examples of presentation
- [23] ISO 14617 (kõik osad). Graphical symbols for diagrams
- [24] ISO 80000 (kõik osad). Quantities and units
- [25] ISO/IEC Directives — Part 2: Rules for the structure and drafting of International Standards, 2011, 6. trükk
- [26] Quality management systems — Guidance and criteria for the development of documents to meet needs of specific product and industry/economic sectors. ISO/TC 176, kättesaadav veebilehelt <http://www.iso.org/sdis/directives> „Normative references“ alt
- [27] Rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi (SI) põhiühikud, nendest tuletatud ühikud, nende kord- ja osaühikud ning rahvusvaheliselt kehtestatud lisaühikud ja nende kasutamise viis (17.12.2009) RT I 2009, 64, 438; viimati muudetud 29.11.2012 nr 98. URL (november 2014) <https://www.riigiteataja.ee/akt/13248901>
- [28] The International System of Units (SI), 2006, 8. väljaanne, kättesaadav http://www.bipm.org/utis/common/pdf/si_brochure_8_en.pdf

standard@evs.ee

www.evs.ee